

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacræ Theologiæ Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiæ Ad Mentem Scoti Cvrsvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

Dispvatio IV. De Genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

Et similiter patet, quod quædam ex his generibus sint corporalia, quædam spiritalia, quædam substantialia, quædam accidentalia: & per hoc patet ad secundam difficultatem. Ad tertiam etiam quæstionem, quæ quærebat utrum vniuersalia illa essent in sensibilibus, id est in singularibus, an extra; patet quod sunt in illis, quatenus identificantur illis; extra verò illa, quatenus distinguuntur formaliter ab illis.

DISPUTATIO IV.

De Genere.

PORPHIRIUS cap. i. suæ introductionis agit de genere variasque eius acceptiones tradit ibidem, quas, ut nostro instituto minus necessarias omitto, acturus solummodo de genere logico, cuius duas descriptiones dedit Porphyrius. Prima est: *Genus est id sub quo collocatur species*: Secunda est: *Genus est quod prædicatur in quid de pluribus specie differentibus*. Ex his autem definitionibus prima, nisi explicetur, ita ut faciat eandem sensum cum secunda, non satis exacte ostendit naturam generis; ut vniuersale: quare de secunda definitione in hac disputatione agemus.

Due definitiones generis traditæ à Porphyrio.

Quid genus generalissimum.

Quid subalternum.

Porro aduertendum est, Porphyrium diuississe genus prædicabile de pluribus specie distinctis in generalissimum, quod est illud quod non habet supra se aliud genus, ut substantia prædicamentalis, ut sic, de qua nihil, prædicamentale saltem, potest prædicari per modum generis; & in subalternum, quod est illud quod habet supra se aliud genus, ut animal, de quo prædicari potest tanquam genus, sub quo continetur, viuens, corpus &c. Hæc tamen diuisio est diuisio generis primo intentionaliter accepti, non secundò intentionaliter accepti, quia quodcumque genus secundò intentionaliter acceptum habet supra se aliud quod possit prædicari de ipso in quid, nimirum vniuersale ut sic. Intellego autem hic per genus primò intentionaliter, seu, ut alij dicunt, materialiter, illam rem secundum se, quæ potest denominari vniuersalis; per genus autem secundò intentionaliter, seu formaliter, intellego illam rem, prout vniuersalis formaliter, verbi gratia animal secundum se est genus materialiter, seu primo intentionaliter, quia est res quæ potest denominari vniuersalis, cum tamen essentialiter non sit vniuersalis: animal vero, ut prædicabile formaliter est genus formaliter, seu secundò intentionaliter, quia ut sic dicit ipsam genericitatem quæ formaliter constituit genus in esse generis: & hoc est aduertendum non solum de genere, sed de reliquis etiam vniuersalibus, quæ etiam primo intentionaliter, & secundò intentionaliter capi solent.

QVÆSTIO I.

Quodnam sit definitum in definitione generis.

Quandoquidem ad cognoscendum, utrum definitio præmissa generis sit bona, necessarium sit scire, quodnam sit definitum, cuius natura illa definitione explicatur, præmittenda erat hæc quæstio, quæ propterea difficilis redditur, quia illa vox *genus*, quæ substituitur loco definiti, est vox concreta, sicut & ceteræ quatuor voces, quibus significantur reliqua quatuor vniuersalia, & sicut etiam ipsum vniuersale, ut sic, ut supra diximus, est concretum quid. Illud autem omnibus concretis conuenit ut dicant duo, vnum pro formali, pro materiali alterum; unde quando definiuntur, potest dubitari quidnam per se per eorum definitiones definitur, an illud quod materialiter & connotatiue dicunt, vel illud quod formaliter & per se significant, vel utrumque simul. Quæ difficultas quamvis sit communis omnibus omnino concretis, quando definiuntur; tamen examinabimus ipsam particulariter de genere, ita nihilo-

minus, ut ex resolutione data de genere vnusquisque facile percipere possit quid dicendum sit non solum de cæteris vniuersalibus, de quibus sine dubio est eadem ratio ac de genere; sed de omnibus omnino concretis. Itaque cum genus dicat naturam communem pluribus speciebus, & præterea prædicabilitatem de illis, quæritur hic an ipsamet natura communis, an prædicabilitas, an vtraque simul hic definiatur.

Qua in re plures possunt esse opiniones. Prima, quod ipsa natura generica, quam dicit genus materialiter, esset definitum per se in hac definitione, v.g. natura animalis, natura coloris, natura viuents, natura substantiæ spiritualis finitæ ut sic, & similia.

Secunda, quod ipsa secunda intentio genericitatis, quam dicit genus formaliter, & à qua formaliter habet natura prædicari posse de multis, per se definiatur hac definitione.

Tertia, quod neque vna neque altera, sed vtraque simul, scilicet & natura & genericitas ex æquo hic per se definiatur. Pro his autem tribus sententiis, quia communiter negantur, non inuenio vllius momenti auctores, quorum auctoritate fulciantur.

Quarta sententia est, naturam communem hic definiri, non tamen secundum se præcise, ut tenuit prima sententia, sed prout connotat genericitatem. Ita Toletus hic q. 1. Rub. q. 2. Caberius tr. 3. Vniu. Auerfa q. 10. Amicus q. 1. dub. 2. qui vniuersaliter tenent concreta omnia, præsertim accidentalia, qualia putant esse quinque prædicabilia, per se primo dicere substratum formæ accidentalis, & connotare illam formam, v.g. album per se primo dicere rem, quæ afficitur albedine, & connotare ipsam albedinem; vnde consequenter existimant quod quoties definiuntur huiusmodi concreta, definitum per se definitionis sit ipsum substratum, quatenus tamen connotat formam.

Quinta denique sententia huic directe opposita est, definitum per se huius definitionis esse ipsam genericitatem seu formam, à qua natura habet esse prædicabile de multis, non tamen secundum se & in abstracto, prout tenuit secunda sententia: sed in concreto & ut connotat ipsam naturam; quod similiter tenent de omnibus concretis accidentalibus. Sic Scotus q. 14. Vniu. cum suis omnibus, D. Thomas in 1. d. 18. qu. 1. art. 2. cum Caietano hic, Didaco à I. E. S. V. disput. 6. quæst. 1. Gallego controuersia 12. Masio hic sect. 1. quæst. 3. Complutensibus disput. 5. quæst. 3. Ioanne à S. Thoma quæst. 7. artic. 2. & aliis.

CONCLUSIO I.

3. Ipsamet natura communis, quæ denominatur genus, nec secundum se, nec secundum vlla prædicata prima intentionis definitur per se hac definitione. Hæc est communissima contra primam sententiam. Probatum à Complutensibus, Ioanne à sancto Thoma, ac aliquibus etiam Scotistis, quia alias definitio conueniret definito accidentaliter, quia accidentale est animali prædicari de pluribus, cum id ipsi conueniat per operationem intellectus: sed prædicari de pluribus speciebus est definitio generis; ergo si definiretur natura communis, animal verbi gratia, per illam definitionem, definitio conueniret accidentaliter definito.

Natura communis non definitur per se in definitione generis.

Contra hoc fundamentum facit, quod licet prædicari de pluribus actualiter, conueniat accidentaliter animali, & cuiusque naturæ genericæ primò intencionaliter sumptæ, tamè prædicari aptitudinaliter de pluribus speciebus non conuenit ipsi accidentaliter: sed per prædicari de pluribus speciebus positum in definitione generis non intelligitur prædicari actualiter sed aptitudinaliter, ut patet ex dictis supra de vniuersali ut sic; ergo quauis definitur natura generica, v.g. animal per hanc definitionem non sequeretur quod definitio conueniret definito accidentaliter aut contingenter. Maior pro secunda parte, in qua sola potest esse difficultas huius discursus, patet, quia animal & quælibet natura talis tam est per se necessario prædicabile, quam est per se necessario intelligibile, aut quam homo est necessario risibilis.

Possit ad hoc responderi cum fundamento, quo ad probandam hanc sententiam vtuntur Scotistae, nimirum quod verum sit predicabilitatem remotam competere necessarium naturae genericae, v.g. animalis, sed predicabilitatem proximam non competere ipsi sic, cum habeatur haec predicabilitas proxima ab actu comparatiuo intellectus, quo se consideratur natura illa, vt inexistens pluribus speciebus, sine qua consideratione natura illa non posset villo modo predicari de pluribus speciebus, & consequenter non esset proxime predicabilis de illis.

Contra tamen, quia difficile est ostendere quod per predicabilitatem positam in definitione generis, ceterorumque vniuersaliu intelligatur proxima predicabilitas, vt supra insinuaui disputatione praecedenti quae. 6. n. 72.

4. *Probatur secundo a quodam Scotista, quia si definiretur natura communis, animal v.g. aut color, sequeretur plura absurda; primum, quod inferiora illarum naturarum, nimirum homo & albedo, essent genera, quia si naturae illae genericae essent necessarium predicabiles de multis speciebus, etiam illa inferiora essent sic predicabilia, & consequenter genera, quia quidquid conuenit per se & necessarium superiori, debet conuenire inferiori. Secundum, quod non solum naturae communes darentur a parte rei, sed etiam genericitas, quae est predicabilitas de multis speciebus, quod etiam est absurdum.*

Sed contra, quia, vt dictum est disputatione praecedenti qu. 7. num. 101, non sequeretur primum illud absurdum, quamuis enim illa predicabilitas, cum sit proprietas naturae identificata ipsi, reperiatur simul cum natura superiori inclusa in inferiori; tamen non potest dici predicari de inferiori, sicut nec de Patre aeterno potest predicari, quod sit communicabilis Filio, licet includat essentiam diuinam ipsi communicabilem, vt ibi dictum est.

Quod confirmatur contra eundem Scotistam, quia ipse non negabit quin predicabilitas remota conueniat naturae genericae animalis necessarium, & tamen negabit quod illa predicabilitas possit predicari de natura humana contenta sub ipsa; ergo non omne, quod necessarium potest predicari de superiori, poterit etiam predicari de inferiori.

Ad secundum absurdum responderi posset, quod illa predicabilitas daretur a parte rei, sicut datur a parte rei natura communis, & consequenter concederetur genericitatem dari a parte rei, si genericitas in illa consistat; & negaretur id esse villo modo absurdum, quod probari deberet.

5. *Amicus tr. 5. q. 1. dub. 5. art. 3. probat illam sententiam pluribus rationibus; quarum Prima est, quia partes definitionis non explicant ea, quae naturae conueniunt secundum se. Sed hoc ab aduersariis facile negaretur; dicebant enim predicari de pluribus speciebus tam per se conuenire animali, quam risibile competit homini. Secunda est quod cognitio rerum quoad se pertineat ad alias scientias, non ad Logicam; vnde cum Logica sola agit de genere, natura per se non debet esse genus, quia alias aliae scientiae deberent agere de genere. Haec ratio non sufficit, quia aliae scientiae agunt de rebus secundum se, & illa praedicata, quae conueniunt ipsis primò intentionaliter, hoc est quae conueniunt ipsis non in ordine ad operationes comparatiuas intellectus; predicabilitas autem licet conueniat naturae generis ex se necessarium, tamen respicit talem operationem; est enim aptitudo quam habet natura ad terminandam praedicationem de pluribus, quae praedicatio est actus comparatiuus intellectus.*

Tertiaria ratio est, quod natura ex se non praedicetur de pluribus, ad hanc responsam est supra, dum diximus quod praedicatio aptitudinalis, hoc est aptitudo ad praedicandum seu predicabilitas ex se necessario conueniat naturae.

6. *Quarta ratio est, quod definitio concreti non conueniat per se subiecto, vt definitio albi non conuenit per se parieti, qui est albus; sed genus est concretum, & natura communis est subiectum eius; ergo definitio ipsius non conuenit per se illi subiecto.*

Contra, quia licet definitio concreti accidentalis non conueniat per se, sed per accidens subiecto, sicut & ipsa forma, quam formaliter dicit, nimirum ipsa albedo, conuenit parieti accidentaliter, tamen definitio concreti, cuius forma non est accidens, sed potius praedicatum essentiale, seu proprietas, conuenit subiecto per se, in primo quidem modo dicendi; si forma sit essentialis subiecto, vt contingit in hoc concreto rationale, cuius definitio per se competit homini in primo modo dicendi, quia rationalitas est ipsi praedicatum essentiale; in secundo vero modo dicendi, si forma, quam formaliter dicit subiectum, si proprietas subiecti, vt contingit in hoc concreto risibile, quod per se in secundo modo dicendi dicitur de homine, quod est subiectum risibilitatis, & cui risibilitas est proprietas: ergo quandoquidem predicabilitas de pluribus speciebus sit proprietas naturae genericae, v.g. animalis, hoc concretum genus potest per se saltem secundo modo dicendi competere ipsi, & predicari de ipso. Alias duas rationes addit, quae ipsimet non videntur placere, & ex iis vltima concidit cum prima ratione Thomistarum, altera vero deo coincidit cum ea quam adducimus statim ex Scoto.

7. *Itaque Scotus q. 14. Vniu. probat hanc communem sententiam, quia nihil vnum potest abstrahi ab omnibus naturis, quae denominantur genera; sed si ipsa natura, quae denominatur genus, definiretur hac definitione, deberet aliquod vnum sic abstrahibile assignari, quod per se definiretur: ergo non definitur per se natura.*

Hac est optima ratio ex omnibus haecenus adductis. Sed aduersarij tamen respondere possent, si non possit aliqua natura abstrahi ab omnibus naturis genericis, tamen hanc definitionem non esse rigorosam definitionem: sed talem qualē ipsemet Scotus dat de indiuiduo primò intentionaliter sumpto, & talem qualem daret si quaeretur ab ipso, vt explicaret fundamentum secundae intentionis genericae, seu naturae genericae, vt sunt praedicabilia remote de pluribus differentibus specie. Vnde, haec probatio valet ex suppositione, quod genus hic definiretur definitione rigorosa, quae suppositio est satis communis; nec aliud voluit Scotus.

Possit ulterius probari illa sententia, quia licet illa predicabilitas remota sit proprietas naturae communis genericae, tamen hoc non sufficit, vt dicantur definiti hac definitione; quia non sufficit ad definiendam rem quod ponatur in eius definitione proprietas ipsius.

Sed contra, quia si hoc sit verum tum dici poterit hanc definitionem non esse proprie dictam, hoc est talem, in qua ponuntur praedicata essentialia definiti, sed esse solummodo definitionē minus rigorosam; hoc est descriptiuam, & talem, qualis est haec descriptio hominis: homo est animal risibile: nec est vlla ratio, vnde colligatur, quod haec definitio debeat esse rigorosa. Deinde posset etiam dici essentialis definitio, intelligendo per predicabilitatem, de pluribus speciebus, non formalem quae est proprietas naturae, quae dicitur genus, sed fundamentalem; nam certum est quod illud fundamentum sit praedicatum essentialē naturae, omnis enim proprietas habet pro fundamento aliquod praedicatum essentialē: nec certe haec explicatio debet videri mira, quandoquidem plurimae aliae definitiones datae per proprietates a Philosopho hoc modo explicantur tam a Thomistis quam a Scotistis, vt postea videbimus, & nemo negabit.

8. *Melius probatur hac conclusio, quia predicabilitas, nec est de essentia naturae communis primò intentionaliter considerata, nec proprietas eius, aut vllum accidens primae intentionis; ergo nec natura secundū se primò intentionaliter considerata, nec secundum vllum accidens primae intentionis definitur hac definitione, in qua tanquam definitio ponitur predicabilitas. Probatur antecedens, quia essentia animalis & proprietates omnes eius, ac accidentia primae intentionis saluantur in vnicuique indiuiduo, etiam si cetera indiuidua, ac species animalis essent impossibilia, & quia re vera predicabilitas illa dicit ordinem ad actum comparatiuum intellectus,*

Definitio
concreti
aliquando
conuenit
per se
subiecto.

tellectus, quo solo prædicari potest natura de pluribus; ergo est prædicatum secundæ intentionis, & consequenter definitio, in qua ponitur, non erit definitio naturæ, nec secundum se primò intentionaliter acceptæ, nec secundum prædicatum primæ intentionis conueniens ipsi.

Obiicitur: Illud hic definitur per se, quod per se prædicatur de pluribus differentibus specie: sed ipsa natura generica est, quæ sic prædicatur, non vero actus intellectus, nec aliquid accidens reale aut rationis adueniens naturæ illi per actum intellectus, aut per aliquid aliud; est enim ipsum animal, quod prædicatur de homine & bruto per se & essentialiter; verum enim est dicere, quod homo sit essentialiter animal, & brutum sit essentialiter animal, non autem est verum dicere, quod homo sit essentialiter secunda vlla intentio adueniens per intellectum, neque in abstracto, neque in concreto.

Confirmatur hoc, quia ipsemet *Porphyrus* explicans illud genus, quod dixerat à se definitum, posuit exemplum in natura reali communi, nimirum in animali dicens: ut animal prædicatur de homine & bruto.

9. Ad soluendam hanc difficultatem *Scotus* supra, & alij Doctores, qui tenent illam communem sententiam, distinguunt duplicem prædicabilitatem, vnam in actu signato, & alteram in actu exercito; illam dicunt significari per ly *prædicari*, hanc per ly *esse*. Quando dicitur quod aliquid prædicatur de alio in actu exercito, per hoc intelligitur quod illud, quod sic dicitur prædicari, posset dici de illo alio mediante copula *est*: unde quia animal potest dici de homine mediante copula *est*, dicendo: homo est animal; animal prædicatur de homine prædicatione exercita, & est sic de ipso prædicabile. Quando autem dicitur aliquid prædicari de aliquo in actu signato, non est sensus, quod possit dici de ipso mediante verbo *est*, unde licet dicatur, quod genus possit prædicari de pluribus speciebus, verbi gratia de homine & bruto, non tamen potest dici, quod homo sit genus. Intelligitur ergo per prædicationem signatam, quod illud, quod dicitur sic prædicari, sit ratio formalis propter quam aliquid aliud possit prædicari in actu exercito; unde quando dicitur, quod genus possit prædicari de pluribus speciebus, quandoquidem hoc non sit verum loquendo de prædicatione exercita, quia, ut dixi, non potest dici vere: homo est genus; debet intelligi de prædicatione signata; & sensus est quod secunda intentio generis, quæ aduenit animali, sit ratio formalis, cur possit prædicari animal de homine in quid prædicatione exercita dicendo: est essentialiter animal, & respondendo sic querenti quid est homo. Et iuxta hoc explicari debet illud quod dicit *Scotus* ibidem: nempe quod intentio generis prædicetur in quid de speciebus ita, ut in quid sit determinatio inharerentis, non vero ita ut sit determinatio inharerentis: quæ verba per se obscurissima sunt, nec satis apte mihi videntur explicari aut à *Sarnano*, aut à *Ioanne Anglico*: sed sensus est quod intentio secunda generis prædicetur in quid de speciebus, quatenus est ratio essentialis & formalis cur illud, cui inhareret illa secunda intentio, nempe natura generica verbi gratia animal, possit prædicari de pluribus speciebus in quid; quod est idem dicere ac quod prædicetur in quid prædicatione signata, non vero quod ipsamet inhareret essentialiter aut includatur in ipsismet speciebus, ita ut possit de ipsis prædicari in quid prædicatione exercita; quod breuiter ad intelligendum textum *Scoti*, non ad aliam finem adiungendum videbatur.

10. Itaque iuxta hanc doctrinam respondetur ad objectionem distinguendo maiorem: quod prædicatur prædicatione signata, conceditur; quod prædicatur prædicatione exercita, negatur, & similiter distinguitur minor: sed natura communis, & non intentio, est quæ prædicatur prædicatione exercita, conceditur: prædicatione signata, negatur minor & consequentia.

Ad confirmationem dicitur quod propterea exemplificauit *Porphyrus* genus per animal, non quod ipsum animal sit per se genus aut prædicetur quomodo

genus prædicatur; sed quod sit fundamentum genericitatis, & quod in eo exerceatur prædicatione signata genericitatis.

Dices contra hanc doctrinam & responsionem, quod licet possit admitti illa differentia inter prædicationem signatam & exercitam; & licet illud, quod prædicatur signate tantum de aliquo, non possit nec debeat dici de ipso mediante copula *est*, tamen nulla est ratio, unde colligatur, quod quando dicitur quod genus sit illud quod potest prædicari de pluribus, id debeat intelligi de prædicatione signata potius, quam de exercita, ergo distinctio prædicta non satisfacit obiectioni. Nec sufficit ad tollendam hanc difficultatem dicere, quod id colligatur ex ly *prædicatur*, quæ significat prædicationem signatam.

11. Quia ly *prædicatur* non solum significat prædicationem signatam; nam verum est dicere quod animal possit prædicari de homine, & hoc non est verum de prædicatione signata, sed potius de prædicatione exercita, ut est euidentius; ergo ly *prædicari* non solum significat prædicationem signatam, & consequenter ex eo quod dicitur genus prædicari, non sequitur quod debeat prædicari prædicatione signata potius quam exercita.

Confirmatur ulterius hæc replica, quia certum est posse defini, vel describi non solum illud, quod est prædicabile de multis prædicatione signata, sed etiam illud quod est prædicabile prædicatione exercita, ut est sic prædicabile: sed si hoc describeretur aut definiretur, descriptio eius non conueniret illi genericitati, quæ non est prædicabilis de multis specie differētib; prædicatione exercita, sed signata, sed potius conueniret ipsimet naturæ comuni, in qua subieclatur ista genericitas. Hoc autem supposito nulla est ratio, ob quā colligatur, quod non definiatur in hac definitione illud, quod est prædicabile de pluribus speciebus prædicatione exercita, & consequenter nulla est ratio, cur dicatur quod ipsa natura generica non definiatur aut describatur hac definitione.

12. Respondetur negando antecedens, quia illud, quod prædicatur aut prædicari potest exercite, non est genus formaliter, alias genus formaliter prædicaretur exercite de speciebus; & sic verum esset dicere quod homo, de quo prædicatur animal, esset genus, quod est falsum; ergo prædicabilitas quæ conuenit illi, quod est genus formaliter, non est prædicabilitas exercita, sed signata.

Ad confirmationem dico posse quidem describi illud, quod est prædicabile prædicatione exercita, sed tamen nihil tale quæ tale præcise est genus per se formaliter loquendo propter rationem iam dictam, quia alias genus ut genus prædicaretur de homine, de quo prædicatur exercite animal.

Quod si etiam intelligeretur in definitione generis prædicabilitas exercita, ita ut illud sit genus formaliter, quod formaliter potest prædicari exercite, adhuc vera esset conclusio, quod scilicet ipsa natura, quæ prædicatur exercite, non esset genus formaliter & secundum se primò intentionaliter sumpta, aut secundum vllum prædicatum primæ intentionis competens ipsi, quia ipsa prædicabilitas exercita competens naturæ non conuenit ipsi secundum se primò intentionaliter sumptam, nec est prædicatum primæ intentionis, sed secundæ.

CONCLUSIO II.

13. Ipsa natura communis simul cum intentione secundæ, hoc est cum prædicabilitate siue proxima siue remota, non est definitum hac definitione, ita ut vtrumque ex æquo pariter explicetur, seu definiatur hac definitione. Hæc est etiam communis, & ratio est, tum quia vtrumque ex æquo facit vnum per accedens, quod secundum *Philosophum* & Doctores communiter nequit defini: tum & principaliter, quia vtrumque ex æquo nequit prædicari de pluribus speciebus, neque prædicatione exercita, neque prædicatione signata; non prædicatione exercita, quia non dicitur de homine quod sit animal prædicabile de multis speciebus; nec etiam prædicatione signata, quia animal non est ratio formalis cur aliquid prædicetur de homine.

Prædicari non significat semper prædicationem signatam.

Natura communis simul cum intentione secundæ, non definitur per se in definitione generis.

CONCLUSIO III.

Genericitas in abstracto non definitur genere. 14. *Ipsa genericitas seu pradicabilitas in abstracto non definitur hic.* Probatur quia, ut patet ex terminis, illud quod definitur hic, est genus; sed genericitas non est genus, ergo genericitas non definitur hic.

CONCLUSIO IV.

Definitur definitio generis genericitas in concreto. 15. *Definitum hic est secunda intentio in concreto, prope scilicet connotat naturam communem, qua in actu exercito est pradicabilis de pluribus speciebus.* Hæc est authorum quinta sententia contra reliquas sententias. Probatur primo autoritate Philosophi *cap. de substantia*, ubi dicit album quod est concretum accidentale solum qualitatem significare: hoc autem non est sic intelligendum, quasi nullo modo significaret subiectum qualitatis, cum alias non esset differentia inter album & albedinem, sed quod eam solum per se & formaliter significet, licet materialiter & in obliquo significet subiectum albedinis: ergo concretum accidentale per se primo significat formam, & consequenter genus per se primo significat genericitatem: sed quod per se primo significat genus est definitum per se huius definitionis: ergo genericitas est, quæ per se primo hic definitur, in concreto tamen, & ut concernens naturam quam afficit.

Duo alba ut alba non distinguuntur specie. Probatur secundo ratione, quia si concreta huiusmodi per se primo & principaliter significarent subiectum, tum unum album ut album distingueretur specie ab alio albo ut album est, quod est absurdissimum. Probatur sequela, quia subiectum significatum per unum album potest esse distincta speciei à subiecto alterius albi, ut patet si unum album sit homo, & aliud paries: ergo tum distinguuntur specie secundum prædictam doctrinam. Probatur consequentia, tunc aliqua distinguuntur specie, quando quod principaliter includunt & dicunt, distinguuntur specie: sed quod principaliter dicit hoc album, verbi gratia homo albus, etiam ut album, distinguitur specie ab eo, quod principaliter dicit aliud album, nempe paries albus: ergo unum album ut album distingueretur specie ab alio albo, ut alba sunt.

Probatur tertio etiam ratione: quia, ut patet ex dictis, illud hic per se definitur quod est prædicabile in actu signato: sed certum est ipsam secundam intentionem, ut concernentem subiectum, esse sic prædicabilem, non verò ipsam naturam aut secundum se aut ut affectam secundam intentionem: ergo definitum hic non est natura ut affecta secundam intentionem, sed potius secunda intentio, ut afficiens naturam.

16. *Obiicies:* illud per se primo formaliter & directe significatur per concretum accidentale, quod in explicatione concreti ponitur in recto; & illud significatur connotative, & indirecte, quod in tali explicatione ponitur in obliquo; sed in explicationibus huiusmodi connotatorum subiectum ponitur in recto, hoc est, in nominatio casu, & forma in obliquo hoc est in aliquo alio casu, nam si quis velit explicare album, dicit quod album sit habens albedinem; & quod lignum album, sit lignum habens albedinem, seu affectum albedine; ubi ipsum lignum ponitur in nominatio casu, & albedo in accusatio, vel ablativo: ergo huiusmodi concreta dicunt per se & directe subiectum formæ, & indirecte, ac connotative ipsam formam; & consequenter genus per se directe dicit naturam, ac indirecte genericitatem: & consequenter ulterius definitum per se in definitione generis erit natura communis, ut affecta generitate.

Respondetur negando maiorem, quoties subiectum ponitur in recto in tali explicatione; quod addo, quia si quis ita explicaret ut poneret formam in recto, ut si explicaret album dicendo quod esset albedo affixa seu inherens alicui subiecto, tum illud significaretur per se quod poneretur in recto seu nominatio, non tamen ex eo quod poneretur in nominatio, sed ex principiis nostræ conclusionis. Adversarij autem, qui nihil aliud intelligunt per dicere formaliter & directe, quam sic dicere, ut in explicatione concreti debeat poni in nominatio casu, reducunt hanc difficultatem ad quæstio-

nem de nomine, cuius tamen ipsi peiorem partem habent; quia in significatione terminorum potius tenendum cum antiquis, quam cum recentioribus; nisi aliqua ratio specialis urgeat, qualem non assignant adversarij.

Obiicies secundo: Definitio debet convenire ut quod suo definito: sed definitio generis sic non convenit secundæ intentioni etiam in concreto: ergo secunda intentio in concreto non est quæ hic definitur per se.

Respondetur negando minorem, nam prædicari de pluribus prædicatione signata convenit generitati in concreto, sicut convenit ipsi generi, & hoc quidem ex natura ipsiusmet secundæ intentionis sic acceptæ; quidquid dicant Complutenses supra.

QVÆSTIO II.

An definitio Porphyriana Generis sit bona.

Definitio generis data à Porphyrio, quam hic examinamus, est illa qua dicitur quod genus sit quod prædicatur de pluribus specie differentibus in quid.

CONCLUSIO.

17. *Hæc generis definitio est bona & essentialis per additamentum.* Prima pars est communissima omnium interpretum hic contra Laurentium Vallam, qui negare videtur definitionem hanc esse bonam, quatenus putat genus nequaquam definiri aut describi posse, propter obiectiones inferius ponendas. Secunda pars est Doctoris qu. 14. vniuers. & D. Tb. de ente & essentia c. 4. quos sui sequuntur.

Probatur prima pars quia illa definitio est bona, quæ datur per genus & differentiam, seu per quam explicatur genus & differentia definiti sine superfluitate: sed ita sit in hac descriptione, ergo est bona. Probatur minor, quia per prædicari de pluribus (quod intelligendum est aptitudinaliter) significatur ratio generica, in qua convenit genus cum cæteris prædicabilibus, quæ etiam sunt prædicabilia de pluribus tam bene quam genus; per cæteras autem particulas explicatur differentia ipsius, per quam differt ab aliis prædicabilibus de pluribus: nam dum dicitur quod illa plura, de quibus est prædicabile, sint distincta specie, determinatur à specie infima; & dum dicitur quod prædicetur in quid de illis pluribus, significatur differentia ipsius à differentia proprio, & accidente, quæ non sunt prædicabilia in quid, sed in quale: ergo significatur in hac definitione genus & differentia generis. Quod autem nihil superfluum contineat, patet, quia nihil continet nisi quod significat genus, & differentiam: sed quod hoc significat non est superfluum, ergo nihil in hac definitione est superfluum, & consequenter à primo ad ultimum erit bona.

Secunda pars conclusionis patet, quia illa definitio est essentialis per additamentum, in qua ponitur genus & differentia rei, & aliquid aliud: sed hic ponitur genus & differentia generis nimirum prædicabilitas talis particularis, & aliquid aliud nimirum species illa distincta, quæ sunt termini illius prædicabilitatis, & non sunt de essentia generis, ut patet, ergo hæc est definitio essentialis per additamentum. Et si petas cur detur per additamentum, respondeo, quia alias non posset significari genus & differentia eius, neque enim potest quis explicare prædicabilitatem de pluribus speciebus, nisi ponendo in explicatione plures species, ut est manifestum.

18. *Quod si quæras quid significetur per ly quod posuit in hac definitione.* Aliqui dicunt significari naturam communem; aliqui Vniuersalem ut sic; aliqui prædicabile. Sed quantum ad naturam communem existimo illam non significari per se per ly quod, sed potius vniuersalitatē in concreto, quæ sola potest mediante verbo esse prædicari de genere, non vero natura communis. Quantum ad alios duos modos, uterque est bonus, perinde enim est utrum dicatur ipsum vniuersale significari per ly quod, an vero prædicabile de multis, quæ est eius definitio in concreto. Nec refert quod si intelligi posset prædicabile, tum sensus definitionis esset, quod genus esset prædicabile

de

de multis, quod potest prædicari de pluribus speciebus in quid. Non inquam refert hoc, nam id nõ est inconueniens, cum prædicabile de multis tale in particulari aliter explicari non posset: & sane si poneretur etiam vniuersale, vt aliquis intelligeret definitionem hanc, deberet per illud intelligere prædicabile de multis: nec est magis inconueniens quod mente cõcipiat per ly quod prædicabile de multis, quam quod verbis per illud explicet prædicabile de multis. Sed hæc res est parui momenti.

19. Obiicit pro Valla: si hæc definitio esset bona, aut si genus posset per vllam definiti, deberet cõstare hæc definitio genere & differentia. & genus deberet includere genus & differentiam: sed hoc est absurdum; ergo nec hæc definitio est bona, nec genus vlla ratione definiti potest. Probat minor tribus medijs: primo, quia absurdum est, quod genus constet essentialiter specie sibi opposita. Secundo, quia sequeretur quod genus esset species, quidquid enim continetur sub genere, si non sit indiuiduum (propt non est genus hic definitum, cum sit quid commune omni generi) debet esse species; & quidem infima, si non habet genus hic definitum sub se plures species, vt non habet secundum communiorum sententiã (de qua parum hic curandum est sit ne vera an falsa) sed hoc est absurdum, cum species sit opposita generi. tertio, quia genus hic definitum continet sub se omnia genera definiti. n. hic genus vt sic: sed non cõtineret, quando quidem genus illud quo constaret, & in quo conueniret cum alijs prædicabilibus, sit supra ipsum, quandoquid sit commune ipsi & alijs illis prædicabilibus: quod autem est commune pluribus est superius ad illa, hæc enim ratione animal dicitur superius ad hominem & brutum.

Respondent communiter, tam Scotistæ quam Thomistæ distinguendo sequelam maioris: deberet genus constare genere & differentia, primo intentionaliter acceptis, conceditur; secundo intentionaliter acceptis, negatur. Itaque per genus primo intentionaliter acceptum intelligit quidquid potest exercite prædicari de pluribus differentibus specie in quid: & quia vniuersale vt sic, potest sic prædicari de genere & specie, propterea est genus primo intentionaliter acceptum, & consequenter, quandoquid includatur in genere hic definito, genus hic definitum cõstat sine dubio genere primo intentionaliter accepto. Per differentiam etiam primo intentionaliter acceptam intelligunt illud, quod potest prædicari exercite de pluribus in quale quid, & quia illud, per quod contrahitur vniuersale vt sic ad genus, potest prædicari exercite de omni genere contento sub genere hic definito, sicut rationalitas potest prædicari de omni homine, propterea illud est differentia primo intentionaliter accepta; & rursus quia illud est constitutum generis hic definiti, sicut rationale est constitutum hominis, ideo admitti debet, quod genus hic definitum constet differentia primo intentionaliter accepta.

20. Præterea per speciem primo intentionaliter acceptam intelligunt illud, de quo potest prædicari exercite genus primo intentionaliter acceptum, & quod potest prædicari exercite de pluribus numero differentibus in quid; unde quandoquid genus secundo intentionaliter acceptum contineatur sub vniuersali, quod de ipso exercite prædicari potest, & quandoquid etiam possit prædicari exercite de hoc & illo genere secundo intentionaliter accepto, hinc est quod sit species primo intentionaliter accepta.

Per genus autem secundo intentionaliter acceptum intelligunt illud, quod est prædicabile prædicatione signata de pluribus speciebus in quid, seu illud quod est ratio cõstituens aliquid prædicabile exercite de pluribus speciebus in quid; vniuersale autem vt sic, quod est genus, quo constat genus hic descriptum, non est prædicabile signate de pluribus differentibus specie, nec ratio cõstituens aliquid prædicabile de pluribus speciebus in quid, alias omne vniuersale deberet esse sic prædicabile, quod est falsum, vt patet de specie & alijs tribus vniuersalibus: ergo genus hic descriptum non constat genere secundo intentionaliter accepto, licet constet genere primo intentionaliter accepto.

Similiter per differentiam secundo intentionaliter acceptam intelligunt illud quod est prædicabile in quale quid prædicatione signata de pluribus: illa autem differentia, qua constat genus hic descriptum, non est sic prædicabilis, sed potius prædicatione exercita, & propterea non constat differentia, secundo intentionaliter accepta, sed potius differentia primo intentionaliter accepta.

Denique species secundo intentionaliter accepta est, quæ prædicatur signate de pluribus differentibus numero, & propterea quandoquid genus hic descriptum contineatur sub genere, hoc est sub vniuersali vt sic, & prædicetur etiam exercite de hoc & illo genere secundo intentionaliter acceptis, quæ, vt supponitur, solo numero differunt, non erit species secundo intentionaliter accepta, sed primo intentionaliter accepta.

21. Verum quamuis hæc doctrina saluet propositam obiectionem sufficenter ex suppositione, quod definitur hic genus secundo intentionaliter acceptum, hoc est illud, quod potest signate prædicari in quid de pluribus speciebus; tamen quia posset etiam definiti seu describi genus primo intentionaliter acceptum, dicendo quod sit illud quod potest prædicari exercite de pluribus speciebus in quid, vt animal prædicatur de homine & bruto, & color de albedine & nigredine, prædicta difficultas potest proponi contra hoc, & propter eam suaderi, quod nõ possit definiti: quia si definiretur, deberet cõstare genere & differentia primo intentionaliter acceptis, & esse species primo intentionaliter: sed omnino videtur absurdum quod genus primo intentionaliter acceptum vt sic cõstet genere primo intentionaliter accepto, quandoquid ipsimet cõtineat sub se omne genus primo intentionaliter acceptum, sicut animal, vt sic, continet sub se omne animal. Et similiter videtur absurdum, quod constet differentia primo intentionaliter accepta, aut sit species primo intentionaliter accepta, quandoquid differentia & species primo intentionaliter acceptæ sint species oppositæ generi primo intentionaliter accepto, sicut genus secundo intentionaliter acceptum est opposita species differentia & speciei secundo intentionaliter acceptis.

Respondet ad hanc difficultatem distinguendo minorem: est absurdum quod constet genere vt est genus formaliter, concedo; quod constet genere, sed non vt genus formaliter, nego minorem, & eodẽ modo distinguo minorem quoad duas alias partes: est absurdum quod cõstet differentia, vt differentia est formaliter, aut quod sit species formaliter quatenus species, ita vt non possit intelligi ipsius essentia quin intelligatur constare genere vt genus, aut differentia vt differentia, aut quin sit species vt species, concedo; est absurdum quod constet genere aut differentia, non tamen sub conceptu generis, aut differentia, aut est absurdum quod sit species, non tamen ita vt hoc requiratur ad conceptum ipsius quatenus genus, nego minorem.

22. Itaque licet genus primo intentionaliter acceptum cõstet vniuersali vt sic primo intentionaliter accepto, & etiam illa formalitate, per quam vniuersale vt sic contrahitur ad ipsum genus, & licet etiam vniuersale vt sic vere sit genus, & illa formalitas sit differentia; tamen non includantur in genere, vt habent rationem generis aut differentia formaliter loquendo; sed illa ratio est ipsis omnino per accidens quantum ad constitutionem generis, vt euidenter colligitur, quia non habent constituere genus sub illa ratione generis & differentia, quandoquid ad hoc vt intelligatur genus essentialiter, non est necesse vt intelligatur vniuersale, quo constituitur sub ratione prædicabilis de pluribus speciebus exercite, sed sufficit, quod intelligatur sub ratione prædicabilis de pluribus abstrahendo à ratione particulari illorum plurium, an sc. sint distinctæ species, vel non sint: & idem est dicendum de formalitate illa, quæ contrahit vniuersale vt sic ad genus, neque enim vt intelligatur constitui genus per ipsam, debet illa intelligi per modum prædicabilis de pluribus in quale.

Quod vltius cõfirmatur, quia si per impossibile vniuersale, vt sic, non esset prædicabile de alio quam de genere,

Quid differentia secundo intentionaliter accepta.

Quid species secundo intentionaliter accepta.

Quomodo genus primo intentionaliter acceptum possit cõstare genere & differentia.

genere, & si per impossibile illa formalitas contractiva non esset prædicabilis de pluribus, sed de solo genere, adhuc genus esset constitutum sufficientissime: & hinc patet, quod sit etiam per accidens ad constitutionem generis, quod sit species, licet realiter sit tam necessarium species primo intentionaliter quam homo.

Non est autem absurdum, quod eadem res secundum diuersas rationes & considerationes habeat oppositas rationes formales, ut patet de subiecto & prædicato, quæ sunt opposita formaliter, cum tamen idem omnino terminus possit esse subiectum & prædicatum, secundum diuersas tamen considerationes. Nec etiam est absurdum, quod vniuersale ut sic, quatenus præcisè consideratur ut prædicabile de pluribus, sit superius ad genus, ut sic primo intentionaliter acceptum, & quatenus consideratur, ut prædicabile de pluribus differentiis species in quid, sit inferius ad idem genus.

23. *Obiicies secundo:* Per illam definitionem non distinguitur sufficienter genus à differentia: ergo non est bona. Probatur antecedens, quia etiam differentia prædicatur in quid, ut patet ex Aristotele 7. *Ethic. c. 2.* dicente: *Eorum quæ sunt in assignata oratione, hoc quidem genus, illud verò differentia, & in eo quod quid est, genus & differentia prædicantur.* Ex quibus verbis ulterius colligitur, quod interroganti quid sit homo, tam bene responderi possit dicendo quod sit rationale, quam dicendo quod sit animal.

Respondetur negando antecedens, ad cuius probationem dico prædicari in quid duobus modis intelligi posse: vno modo quatenus sic diceretur prædicari quod est de quidditate & essentia rei, & sic sine dubio differentia tam est prædicabilis in quid, quam genus, & hoc voluit Philosophus loco supradicto: Sed id non intelligitur per prædicari in quid positum in definitione generis. Secundo, per prædicari in quid intelligitur, modus particularis prædicabilitatis, quem habet genus solummodo, & hic modus prædicandi non conuenit sine dubio differentia, nec voluit Philosophus quod hoc modo prædicetur differentia nec consequenter interroganti quid sit homo, bene responderetur dicendo, quod sit rationalis, quia per talem interrogationem queritur id, quod de homine prædicatur isto modo speciali.

24. *Si autem quæras,* quid sit iste specialis prædicandi modus, qui competit soli generi, aut cur genus prædicatur in quid?

Respondetur aliqui, quia prædicatur per modum totius, & non per modum partis. Verum hæc explicatio non placet, quia genus non inuoluit expresse & formaliter totam essentiam speciei, alias per solum genus bene definiretur species: ergo non potest prædicari per modum totius essentia seu per modum illius, quod diceret totam essentiam expresse, quia alias prædicatio esset falsa: quando cumque enim aliquid prædicatur per modum sibi non conuenientem, prædicatio est falsa.

Si vero dicatur, quod non prædicetur per modum totius, quasi expresse diceret totam essentiam, sed quia expresse dicit vnam partem, & connotatiue reliquam partem. *Contra,* quia quamuis reuera debeat admitti, quod sic prædicetur per modum totius; tamen non sufficit hoc ad propositum: nam per hunc modum prædicandi non distingueretur à differentia, nam differentia etiam prædicatur hoc modo per modum totius: dicit enim expresse, & formaliter partem essentia, & connotatiue reliquam partem, ut prædicatur de inferioribus prædicatur enim de ipsis in concreto solummodo, & non in abstracto; homo enim dicitur sensibilis & rationalis, non vero sensibilitas, nec rationalitas.

25. *Respondetur ergo alio modo,* quod ille specialis modus prædicabilitatis in quid, qui competit generi, consistat in hoc quod prædicetur substantiæ, seu per modum per se stantis, & competit ipsi sic prædicari, quia prædicatur per modum alicuius determinabilis, non vero per modum determinatiui, sicut prædicatur differentia, quæ propterea dicitur prædicari in quale quid, & non in quid, quia vniuersaliter quidquid conuenit ali-

cui per modum determinantis & præsupponentis aliud, est prædicabile de illo in quale; & quod prædicatur per modum non qualificantis, seu determinantis, prædicatur in quid: hoc enim est, quod intelligunt authores communiter per prædicationem in quid, & in quale.

An autem à parte rei sit inter formalitatem animalitatis & rationalitatis talis differentia, ut illa non possit prædicari per modum qualificantis seu determinantis, nec hæc per modum determinabilis seu qualificabilis; quam difficultatem examinat hic *Auerſa*; non facit ad præsentem difficultatem, cui sufficit quod tum habebit formalitas aliqua rationem differentia quando prædicatur per modum qualificantis aut determinantis, & rationem generis quando prædicatur per modum determinabilis ad plures species.

26. *Obiicies tertio.* Philosophus 7. *Met. tex. 48.* ait, substantias secundas prædicari in quale quid, & non in quid: sed genera sunt substantia secundæ: ergo male dicitur in prædicta definitione, quod genus prædicetur in quid.

Respondetur breuiter, Philosophum non potuisse negare quin substantia secundæ prædicentur in quid eo modo quo iam explicauimus prædicari in quid, qui est modus quo debet explicari in definitione generis: alio ergo modo negauit illas prædicari in quid, & asseruit prædicari in quale quid. Iste autem alius modus est, quod non prædicentur in quid de primis, tanquam si essent per se subsistentes & realiter distinctæ à substantiis primis seu indiuiduis, sicut ipse putauit Platonem sensisse; sed quod prædicentur per modum inclusorum & identificantium ipsis indiuiduis, & consequenter in quale quid, prout prædicari in quale quid dicit prædicationem alicuius inclusi in aliquo.

27. *Obiicies quarto.* In hac definitione nihil ponitur, per quod genus differt à specie, nisi quod genus prædicetur de pluribus distinctæ speciei, species verò de pluribus differentiis numero: sed hæc differentia non sufficit ad faciendam ipsam prædicabilia distinctæ rationis: ergo si sint prædicabilia distinctæ rationis, ut communiter supponitur, mala erit prædicta definitio. Probatur hæc consequentia, quia mala est definitio, in qua non ponitur sufficiens ratio distinctiua rei definitæ ab aliis rebus distinctæ rationis ab ipsa. Probatur minor, quia si prædicabilitas in quid de distinctis numero, & prædicabilitas in quid de distinctis specie, esset distinctæ rationis, sequeretur à pari quod prædicabilitas de distinctis speciebus subalternis, esset distinctæ rationis, & sic daretur plura genera distinctæ rationis, quod videtur contra communem sententiam admittentem tantum quinque prædicabilia.

Respondet quidam Scotista, quod non in eo præcisè distinguatur genus & species, quod genus prædicetur de pluribus speciebus, & species de pluribus indiuiduis; sed ex eo quod prædicetur genus incomplete, & species complete: nec tamen fuit necesse ponere particulam illam *complete* in definitione generis, quia sufficienter datur intelligi per hoc quod dicatur prædicari de pluribus speciebus, neque enim aliquid vnum potest prædicari de speciebus diuersis, nisi incomplete: si enim complete prædicaretur de vtriusque, essent species diuersæ & non essent, quod implicat; essent quidem, ut supponitur; non essent autem, quia conuenirent in tota essentia, quandoquidem conuenirent in illo vno, quod dicit totam eorum essentiam formaliter & explicite.

Iuxta quam doctrinam, quæ videtur satis communis, responderi potest in forma ad prædictam objectionem, negando minorem, & sequela probationis, quia ex eo quod dicatur genus prædicari de pluribus speciebus, & species de pluribus indiuiduis, colligitur quod habent diuersum modum prædicandi, quia colligitur quod vnus prædicetur complete, & alterum incomplete: sed per hoc quod substantia ut sic prædicetur de generibus subalternis substantia corporeæ & incorporeæ, & quod animal prædicetur de speciebus infimis (supponendo scilicet quod brutum esset species infima sicut homo) non colligeretur diuersus modus prædicandi animalis & substantiæ, & consequenter

Prædicari in quid duobus modis intelligitur.

Quomodo genus prædicatur in quid.

sequenter animal & substantia non sunt distinctæ rationis in ratione generis.

28. *Contra tamen hanc doctrinam*, quia sicut genus habet diuersum modum prædicandi à specie, quia scilicet prædicatur incomplete, & species complete; ita etiam genus superius habere videtur diuersum modum prædicandi à genere inferiori, quia prædicatur per modum magis incompleti & magis potentialis, ut est euident, quia est in potentia & ad genus inferius quodcumque, suæque inferiora, & ad alia; verbi gratia, substantia ut sic est potentialis respectu corporeæ substantiæ omnium; quæ sub ipsa continentur, & præterea ad substantiam incorpoream, contentaque sub ipsa substantia aut corpore non est tam potentialis, quia solum est potentialis respectu corporearum substantiarum, & non respectu incorporearum. Propter hoc probabiliter potest dici quod genera superiora distinguantur etiam in ratione generis ab inferioribus, ut supra dixi disp. præcedenti.

Alia responsio ad objectionem.
Iuxta quem dicendi modum responderi potest aliter ad objectionem negando minorem, & concedendo sequelam probationis, negando verò esse absurdum quod dentur plures vniuersales species quam quinque, quamuis omnes possint reduci ad illa quinque.

Alia obiectio posset proponi hic, nimirum quod genus prædicetur de pluribus numero differentibus; animal enim prædicatur, de Petro & Ioanne. Sed ad hanc objectionem respondebitur postea disputatione sequenti, quæstione prima num. 12. & modo sufficit insinuare quod non prædicetur de indiuiduis immediate, nec tantum, sicut species prædicatur; quod sufficienter significatur dum dicitur esse prædicabile de speciebus, eo enim ipso datur intelligi quod non prædicetur tantum, nec immediate de indiuiduis.

29. Obicitur ultimo contra secundam conclusionem, quia dictum est quod prædicta definitio generis sit essentialis: illa definitio non est essentialis, quæ datur per proprietatem, sicut nec hæc est definitio essentialis hominis, sed potius descriptio eius: homo est animal rationale; at prædicta definitio datur per proprietatem, quæ est proprietas eius.

Confirmatur, quia Porphyrius vocat illam explicationem generis, descriptionem, & non definitionem: ergo talis est censenda.

Respondetur, negando minorem, prædicabilitas enim de multis est de essentia vniuersalis logici, de quo agimus, siue loquamur de vniuersali logico, prout dicit illud quod est prædicabile exercite de multis; siue loquamur de ipso, prout dicit illud, quod est prædicabile signate de multis; & consequenter prædicabilitas talis est de essentia generis. Quod si etiam ipsamet prædicabilitas formalis non esset de essentia vniuersalis, sed proprietas eius, adhuc posset saluari quod prædicta definitio esset essentialis, quia non intelligeretur per prædicabilitatem in ea positam prædicabilitas formalis, sed radicalis & fundamentalis, quemadmodum contingit in multis aliis definitionibus, in quibus circumloquuntur Doctores differentias rerum per earum proprietates.

Ad confirmationem nego consequentiam, quia sæpè confundunt auctores latini has voces, descriptio & definitio, vtentes iis tanquam synonymis.

QVÆSTIO III.

Quomodo genus requirit plures species.

30. **E**rtum est ex definitione seu descriptione generis præmissa, genus requirere aliquo modo plures species, quia aliàs non esset prædicabile de illis: sed adhuc dubitari posset an requiratur illas actu existentes, an vero sufficiat quod possibiliter existant, seu quod possint existere; vel an requiratur quod existant obiectiue in intellectu, hoc est quod intellectus cognoscat ipsas ut possibiles, vel ut actu existentes.

Prima sententia est, genus primo intentionaliter acceptum, hoc est quæcumque naturam, quæ potest prædicari de pluribus prædicatione exercita, requirere plures species actu existentes, quamuis species non requiratur plura indiuidua actu existentia. Ita Complutenses Carme-

lite disp. 6. quæst. 2. citantes pro se plures Thomistas, & ex recentioribus Toletum ac Ruinum.

Secunda sententia est genus non solum non requirere plures species actu existentes, sed nec requirere plures species possibiles, quæ species sint veræ species & prædicabiles de pluribus indiuiduis, sed sufficere quod habeat sub se vel actu, vel possibiliter plura indiuidua distinctæ rationis, quorum tamen ratio distinctiua non sit communicabilis vterius, aut saltem non debeat considerari ut talis, ita scilicet, ut si esset tantum vnus homo possibilis, & vnus brutum, adhuc animal haberet rationem generis respectu hominis & bruti, & ita ut quamuis sint plures homines possibiles, & plura bruta, tamen ut consideretur animal esse genus respectu hominis, & bruti, non esset necessarium quod consideretur homo, aut brutum, ut communicabilia, aut prædicabilia. Hanc sententiam proponit Auerſa hic scilicet 4. sed nullum autorem pro ea citat.

Tertia sententia est genus non requirere plures species actu existentes, sed requirere tamen plures species communicabiles, ita ut non possit cognosci sub ratione generis, quin cognoscatur habere sub se plures species communicabiles & vniuersales. Hæc tribuitur Doctores quæst. 18. Vniuers. cum suis, quos sequuntur Louanienſes hic part. 4. Auerſa supra, & recentiores communiter.

Pro declaratione huius difficultatis aduertendum est, eam esse præcipue de genere metaphysico, seu primo intentionaliter accepto, hoc est de natura quacumque, quæ est prædicabilis exercite prædicabilitate generica; nihilominus tamen aliquid etiam in gratiam tyronum de genere logico addendum erit.

CONCLUSIO I.

31. *Licet de facto omnis natura generica habeat sub se plures species communicabiles, vel actu existentes, vel saltem possibiles, tamen probabile est quod ad saluandum conceptum generis, ut distinguitur a cæteris prædicabilibus, id non requiratur, sed sufficiat ipsi habere sub se plura indiuidua distinctæ rationis essentialis, etiamsi ratio distinctiua eorum non esset communicabilis vterius.*

Prima pars huius assertionis est communissima auctorum primæ & tertie sententiæ, & fortassis non negaretur ab autoribus secundæ, quibus sufficere deberet secunda pars conclusionis.

Probatur prima pars; quia non est implicantiæ aliqua, quod vllum prædicatum essentialiter creatum multiplicetur numero saltem: ergo omne tale prædicatum est sic multiplicabile per diuinam potentiam: ergo nullum est prædicatum specificum contractuum generis, quod non sit multiplicabile, & consequenter omnis natura specifica contenta sub genere est communicabilis vterius, quia quæcumque natura, quæ solis constat prædicatis communicabilibus, est communicabilis; sed natura specifica quæcumque contenta sub genere constat solum ipsomet genere & differentia specifica contrahente genus: ergo si illa differentia sit communicabilis, etiam ipsa natura specifica est sic communicabilis.

Confirmatur hæc pars per omnia illa principia, quibus Scotistæ & recentiores communiter probant esse possibiles plures Angelos distinctos numero tantum: nam si omnis natura specifica Angelica sit communicabilis vterius, quæcumque alia natura specifica erit vterius communicabilis; nulla enim potius deberet esse incommunicabilis, quam natura specifica Angelica, & nulla est ratio, cur quæcumque Angelica esset sic communicabilis potius quam quæcumque alia specifica. Hæc autem principia hic sunt supponenda, de quibus per se agi solet in materia de Angelis, & fortassis nos etiam aliquid dicemus disputatione sequenti.

32. *Secunda pars conclusionis, in qua est maior difficultas, est expressè contra Auerſam supra, & probatur, quia si verbi gratia solus homo esset possibilis, & solum vnus brutum, aut si consideraretur ab intellectu vnus homo & vnus brutum, non considerando alios homines, aut alia bruta possibilia; posset adhuc intellectus considerare animalia*

Natura generica non requirit plures species possibiles.

Omne prædicatum essentialiter est multiplicabile.

animal inexistere homini & bruto, & esse de illis prædicabile alio modo, quam aliquod aliud prædicabile ex reliquis prædicabilibus: ergo posset considerare ipsum sub ratione genericæ; & consequenter ad naturam genericam formaliter loquendo non requiritur pluralitas specierum communicabilium; neque à parte rei, nec in intellectu. Minor, in qua sola potest esse difficultas huius argumenti, continet duas partes; Prima est, quod possit in tali casu intellectus considerare animal inexistere homini & bruto, & consequenter quod possit considerare ipsum ut prædicabile de illis; & de hac parte non potest esse dubium. Secunda pars est, quod possit ipsum considerare, ut prædicabile distinctæ rationis à cæteris prædicabilibus; & probatur hæc pars, quia consideraretur, ut prædicabile per modum alicuius essentialis, & consequenter consideraretur, ut distinctum prædicabile à proprio, & accidente, ut est evidens; consideraretur etiam, ut aliquid prædicabile in quid, & consequenter consideraretur, ut distinctum prædicabile à differentia, quæ prædicatur in quale quid. Consideratur denique, ut pars essentialis & ut determinabile per aliam partem, non vero, ut tota essentia; ergo consideraretur ut prædicabile distinctum à specie infima, quæ prædicabilis est ut tota essentia; ergo à primo ad ultimum in tali casu consideraretur ut prædicabile distinctum à quatuor ultimis prædicabilibus.

33 *Dices*: in tali casu considerarentur homo & brutum, ut solo numero distincta, aut saltem non considerarentur ut distincta specie, aut essentialiter; ergo consideraretur animal respectu eorum ut tota essentia, sicut si consideraret aliquis Petrum & Paulum, ut animalia præcisè, non considerando illos, ut rationalia, aut irrationalia, tum consideraret animal, ut tota essentiam eorum; & propterea dicitur quod animal, ut considerabile in ipsis habeat rationem speciei, & non generis. Probatur antecedit, quia non considerat quis aliqua, ut specie distincta, nisi consideret illa habere aliqua prædicata essentialia distincta: sed in tali casu non consideraret intellectus illa animalia habere aliqua prædicata essentialia distincta; quod probatur, quia quævis consideraret hominem non solum ut animal, sed ut rationale, & brutum, etiam non solum ut animal, sed etiam ut irrationale, tamen non consideraret rationalitatem, ut prædicatum essentialiale, aut irrationalitatem, sed potius ut prædicatum individuale, quia ut consideraret ipsa ut prædicata essentialia, deberet considerare ipsa, ut prædicata intrinseca & communicabilia; ideo enim hæcitas, licet sit intrinsecum individuum, & per se primo competens ipsi, non tamen est prædicatum essentialiale ipsi, quia non est communicabile: ergo omne prædicatum essentialiale debet esse communicabile, & ut consideretur tanquam essentialiale, debet considerari ut communicabile.

Prædicatum essentialiale ut sic non debet esse communicabile.

34 *Respondetur* ad hanc replicam negando antecedens cum minori suæ probationis, & ad probationem istius minoris dico non debere prædicata essentialia eo ipso formaliter, quo essentialia, esse communicabilia, aut ut considerentur tanquam essentialia, considerari ut communicabilia, licet à parte rei de facto sint communicabilia; nec propterea dicitur hæcitas non esse essentialiale prædicatum rei individuae, quod non sit communicabilis ulterius: sed quia tantum deseruit ad distinguendum illam rem ab alia re numero, & in ordine ad hoc quod illa res non sit alia res; nec est principium ulterius operationis, aut proprietatis, per quam vlla vna res possit cognosci ut dissimilis naturæ ab vlla alia re existente in rerum natura, aut possibili: prædicata autem essentialia debent esse principia alicuius operationis, aut proprietatis, per quam res includens illa distinguatur ab aliqua re reali, vel rationis; unde quandoquidem consideraret intellectus rationalitatem, ut prædicatum intrinsecum hominis per se primo competens illi, & ut tale, propter quod distinguitur à bruto plusquam numero, omnino consideraret ipsum ut prædicatum essentialiale, quamvis non consideraret ipsum ut communicabile.

35 *Confirmatur primo*, quia gratis asseritur quod prædicata essentialia debeant formaliter quæ talia dicere

communicabilitatem, nam nihil requiritur ut sint essentialia, nisi quod distinguantur ab accidentibus, proprietatibus, & hæcitatibus: sed sine communicabilitate ab his distinguerentur; ergo non requiritur ad constitutionem prædicati essentialis, nec ad intellectum eius quæ tale, communicabilitas: probatur minor, quia distingueretur ab accidentibus & proprietatibus per hoc, quod per se primo cõpeteret rei, nec præsupponeret aliquod aliud prædicatum, ex vi cuius sequeretur, vel in quo subiectaretur, distingueretur etiam ab hæcitate, quia hæc est principium formale distinctionis numericæ tantum: sed illud esset principium distinguendi plusquam numero; certum enim est quod intellectus considerat vnum hominem & vnum brutum, quamvis non consideraret humanitatem & brutalitatem, ut communicabiles pluribus individuis, consideraret tamen illa magis esse distincta per se, quam videt de facto duos homines esse distinctos, quia hos non videt esse distinctos, nisi numero, seu quatenus vnus ex illis non est alius, sed hominem illum & brutum videret non solum esse numero distinctos, ita ut vnum individuum ex illis non sit realiter aliud, sed ulterius videt vnum ex illis posse aliquid facere dissimilis rationis illi, quod potest facere alterum, videt enim hominem posse discurre, & brutum non posse discurre.

36 *Confirmatur secundo*, quia de facto ratio substantiæ spiritualis infinita est essentialiale prædicatum Deo, & tamen non est prædicatum communicabile cum diuisione pluribus numero distinctis; ergo ut aliquid sit prædicatum intrinsecum & essentialiale, non requiritur per se formaliter quod sit communicabile cum diuisione.

Dices, non requiri quidem in diuinis, requiri tamen in creatis.

Contra primo, quia hoc gratis dicitur: cur enim requiritur in creatis magis quam in diuinis?

Contra secundo: Ideo illud prædicatum est essentialiale Deo, quia per se primo competit ipsi, & non solum facit ipsum numero distinctum ab aliis; ergo quodcumque prædicatum habet talem rationem respectu creaturæ, debet dici esse essentialiale creaturæ; alias certe posset quis negare quod vllum prædicatum proprium Deo esset essentialiale ipsi, & qui id negaret non posset convinci, nisi quatenus absurdum esset, prædicatum intrinsecum per se primo competens rei & faciens rem differre plusquam numero, non esse essentialiale; ergo omne tale debet admitti esse essentialiale tam in creatis, quam in diuinis.

37 *Obiicitur pro Auerſa* autoritate Porphyrii definitis genus per ordinem ad plures species, quam definitionem admisimus supra tanquam bonam, & confirmatur, quia Philosophus 4. Topic. cap. 3. dicit omne genus habere plures species, & si contingat alteram speciem deesse, genus non esse genus.

Respondetur aliud esse, quod genus contineat sub se plures species, aliud esse quod illa species necessarîo ad conceptum generis debeant esse communicabiles. Primum volunt Philosophus & Porphyrius, & nos ultro concedimus, nec præiudicat conclusioni; secundum non volunt, nec probatur ab Auerſa.

Dices: genus definitur per ordinem ad species sub illo conceptu, quo definitur species, sed definitur ut species communicabilis & prædicabilis de pluribus; ergo genus dicit ordinem non solum ad plures species quomodo-cumque, sed ad plures species communicabiles.

Respondetur negando maiorem loquendo formaliter: quævis enim definitur in ordine ad illud, quod est species & communicabile iuxta illam definitionem, tamen non definitur in ordine ad illud, ut est formaliter species communicabilis pluribus, propter rationes conclusionis.

Obiicitur secundo, pro ipso: si genus non debet esse in pluribus speciebus, sed posset conservari in pluribus individuis, non distingueretur à specie: sed hoc est falsum, ergo.

Respondetur negando sequelam maioris, quia distingueretur à specie per hoc quod prædicaretur, ut pars essentialis determinabilis & in quid, quando quidem species sit prædicabilis ut tota essentia.

Obiicitur

Obiicit tertio Scotum supra, qui videtur dicere quod genus requirit plures species. Respondeo intelligendum de speciebus non vt communicabilibus formaliter, sed vt capiuntur pro naturis distinctæ rationis essentialiter, siue illæ naturæ sint communicabiles, siue non sint: quo etiam modo plures alij authores intelligi possunt.

CONCLUSIO II.

38. *Genus non requirit plures species actu existentes, siue ne communicabiles.* Hæc est authorum primæ & tertiæ sententiæ contra secundam sententiam. Probat, quia eo ipso quo essent plures species animalis possibiles, animal posset vere inesse pluribus distinctæ speciei, & esset prædicabile in quid incomplete de ipsis: ergo eo ipso esset genus, quamuis nec plures species ipsius actu existerent, imo quamuis non existeret actu vlla species eius, & consequenter vt aliquid sit genus formaliter siue metaphysicè siue logicè, non requiritur quod existant actu plures species eius.

Confirmatur: nihil aliud requiritur ad genus, quam quod sit aliquid potens inexistere pluribus, & potens prædicari de pluribus speciebus in quid: sed hoc potest competere generi, animali verbi gratia, quamuis nulla species eius actu existat: ergo potest dari genus absque pluribus speciebus actu existentibus. Probat minor: potest aliquis vere prædicare animal de homine & considerare ipsum inexistere homini, quamuis homo non existat: hinc enim dicitur quod hæc propositio & similes sint æternæ veritatis: homo est risibilis: sed nō potest animal prædicari potius de homine non existente, quā de homine & bruto non existentibus: ergo animal est prædicabile de homine & bruto, quamuis homo & brutum non existerent, aut vllæ aliæ species animalis.

39. *Confirmatur secundo*, quia tota entitas animalis existeret in vno solo individuo ipsius, nimirum in homine: ergo prædicabilitas ipsius de pluribus speciebus & aptitudo ad inexistendum illis tum existeret, quia illa aptitudo & prædicabilitas identificatur isti naturæ animalis: ergo vltorius esset prædicabile de illis speciebus & aptum inexistere ipsis: sed nihil aliud requiritur ad genus quam hoc.

Dices non existere tum aptitudinem proximam, & prædicabilitatem, sed tantum remotam, quæ non sufficit ad constituendum genus formaliter.

Contra primò, quia non satis constat quod ad genus metaphysicum & primò intentionaliter acceptum requiratur aptitudo & prædicabilitas proxima.

Contra secundo, quia quantum ad aptitudinem inexistendi, illa est semper proxima, quia semper & necessariò ex ipsis illa natura in pluribus speciebus; quantum autem ad prædicabilitatem, licet non esset proxima absque eo quod consideraret intellectus illam naturam in pluribus, tamen fieret proxima per talem considerationem; sed potest considerari in pluribus speciebus, quāuis plures illæ species non existerent actu: ergo potest esse prædicabile proxime de pluribus speciebus sine actu li existentia plurium specierum.

40. *Dices genus quidem posse conferuari in vnica specie, vbi gratia animalitatem in homine solo, quamuis nullum aliud animal esset possibile, quatenus est totum actuale constans sensitiuitate & gradibus superioribus; non tamen conferuaretur quatenus esset totum potentiale, hoc est quatenus est quid perfectibile metaphysicè per differentias specificas: & in hoc sensu negatur à Thomistis ipsum posse conferuari in vna specie.*

Contra, quia animal conferuatum in vnica specie non solum includit partes metaphysicas, ex quibus actualiter constat, vt sensitiuitatem & gradus superiores, sed etiam habet potentialitatem & perfectibilitatem, per alias differentias specificas, quamuis illæ differentie specificæ non existant nec species per eas constitutæ: ergo non solum animal conferuatur in vna specie, vt est totum actuale, sed etiam vt est totum potentiale & perfectibile.

Confirmatur hoc primò, quia materia prima, non solum vt est quid actuale compositum ex prædicatis suis intrinsecis, sed etiam vt est quid physicè potètiæ, conferuaretur

sub vna tantum forma substantiali, imo sub nulla, si existeret absque vlla forma, & hoc ideo quia vt sic existens posset actuari per quancūque formā substantialē, licet nulla forma substantialis existeret: ergo quandoquidem animal conferuatur in solo homine esset perfectibile vltorius, & potens existere in pluribus animalibus, debet dici quod conferuaretur in illo homine vt totū potètiæ.

41. *Confirmatur secundo*, quia si genus non posset conferuari in vna specie, vt est quid potentiale, absque eo quod existeret aliæ species & differentie, respectu quarum dicitur quid potètiæ, sequeretur quod ad conferuationem generis omnes species possibiles ipsius deberet actu existere: sed hoc videtur absurdum, quia sic, si destruerentur de facto omnes mures relictis cæteris animalibus, animal non conferuaretur sub ratione sua generica, imo non potuissimus scire an aliquod genus de facto sic conferuaretur, quia non possumus scire absque reuelatione quod omnes species possibiles vllius generis substantialis præsertim, existant. Probat sequela maioris, quia non magis est genus in potentia ad vnā differentiam & speciem, quam ad reliquas: ergo si vt totum potentiale non possit conferuari in vna specie absque existentia alterius, non poterit conferuari vt sic absque existentia reliquarum omnium specierum.

Confirmatur tertio, quia species est quid potentiale ad individua, & tamen potest conferuari vt sic in vno individuo: ergo quamuis genus sit quid potentiale ad plures species, poterit conferuari vt sic in vna specie absque existentia actuali vllius alterius.

42. *Dices* disparitatem esse rationem quia species est quid completum essentialiter, & quamuis sit vltorius communicabile, non tamen ad aliquid quod compleat ipsum essentialiter, quandoquidem hæceitas non sit prædicatum essentialiter: genus autem est quid essentialiter vltorius complebile & perfectibile: vnde bene potest species manere in vno individuo, quamuis genus nequeat manere in vna specie.

Contra: hæc disparitas nihil prorsus facit ad rem, nam quamuis genus sit quid imperfectius quam species, ob rationem dictā, & quamuis sit quid essentialiter incompletum; tamen hoc non tollit ab ipso quin possit conferuari absque omni suo complemento, sicut materia prima potest conferuari absque multis perfectionibus, quibus perfici possit secundum omnes, imo & absque vlla perfectione sua, hoc est absque vlla forma substantiali, in sententia Scotistarum iam communiore.

43. *Dices cum Complutensibus*, integra perfectio potètiæ desumitur ex actu adæquato illi correspondenti: sed natura generica est potètiæ metaphysica respiciens, vt perfectione adæquatam, omnes differentias specificas: ergo non habet omnem suam perfectionem, nisi actu perficiatur omnibus illis differentiis, & consequenter non poterit conferuari absque existentia omnium specierum: natura autem specifica nō est potentia ad aliquā perfectionem essentialē vltiorem; & propterea bene potest cum omni sua perfectione existere in vno individuo.

Contra primò, quia licet natura specifica non sit in potentia metaphysica ad aliquam formalitatem essentialē vltiorem, sicut genus est; tamen certum est quod sit in potentia metaphysica ad hæceitatem, & quod sit per illam tam determinabilis ad vnum individuum, quam natura generica est determinabilis ad vnā speciem per differentiam specificam: & similiter certum est quod terminus adæquatus illius potètiæ non est vna hæceitas, sed collectio omnium hæceitatum, sicut terminus potètiæ, quam habet natura generica, non est vna differentia specifica, sed collectio omnium differentiarum: ergo si natura specifica non obstante hac potentialitate possit manere in vno individuo, similiter etiam natura generica non obstante sua potentialitate poterit manere in vna specie.

Contra secundo: quia aliud est naturam genericam non manere in vna specie simul cū omni perfectione, quam respicit vt totū potentiale; aliud quod ipsa natura generica cum potentia sua, qua respicit illas perfectiones,

K non

Genus non requirit plures species actu existentes.

Alia replica.

Genus conferuatur in vna specie, etiam quatenus totū potètiæ.

non maneat in vna specie. Primum verissimum est, nec potest versari in cōtrouersia, cum euident sit, perfectionem irrationalitatis non reperiri à parte rei in homine, nec cū animalitate existēte solūmodo in homine: & hoc tantum est quod ex prædicto discursu Complutensium colligi potest. Secundū vero, quod faceret ad propositum cōtra nos, neq; est verū, neque sequitur ex illo discursu aut vllō alio bono; imo euident videtur quod natura generica maneat in vna specie cū illa potētiā. *Contra tertio*, quia licet ex illo discursu sequatur quod natura generica non habeat omnem perfectionem, quā exigit habere actualiter à parte rei: tamen hoc non facit ad rem, nisi ostendatur, quod ad hoc vt habeat rationem genericam perfectē, debeat habere actū omnes illas perfectiones, nam si non debeat habere actū omnes illas perfectiones, ad hoc vt habeat rationem naturæ genericæ formaliter loquendo, poterit conservari natura generica vt talis in vna specie, quod est nostrum intentum. Si autem non possit habere rationem naturæ genericæ absque existentia actuali omnium illarum perfectionum, verum erit, quod non possit conservari natura generica, vt talis, in vna specie. Itaque cum aduersarij nequeant probare, quod ad hoc vt aliquid habeat rationem formalem naturæ genericæ, debeant existere actu plures species, & cum ex nostris fundamentis optime probetur oppositum, maior probabilitas nostræ sententiæ manifeste patet.

45. *Obiicies secundum Philosophum 3. Met. tex. 10.* non est genus quod non habet sub se species: ergo vt saluetur genus debent dari plures species à parte rei. *Respondeo* distinguendo antecedens, & explicando Philosophum: non est genus quod non habeat sub se plures species actu existentes, nego; actu vel potentia existentes, transeat antecedens, & nego consequentiam. *Obiicies secundo* ex Complutensibus; De facto non datur genus vllum, quod non habeat plures species, & datur plures species in vno individuo, vt species Solis, Lunæ, Phœnicis: ergo signum est quod genus actu exigit plures species, licet species non exigit plura individua, alias enim natura superflueret in multitudine specierū, & deficeret in non multiplicando illa individua. *Confirmant primò*, quia natura per se intendit multitudinem specierum in vniuerso, non autem individuum; & hoc ideo quia genus respicit plures perfectiones essentielles distinctas, species non item: ergo genus secundum potentialitatem, quam dicit intra latitudinem perfectionis essentialis, non intelligitur plene saluari in vna specie.

Confirmant secundo, quia genus est perfectibile per se per plures differentias essentielles: ergo non est adæquate perfectum in vna specie.

Incertū
an detur
de facto
genus in
vna tantū
specie.

46. *Respondetur*: quidquid sit de veritate antecedentis quoad primā partem, de qua valde dubitari potest, quia incertissimum est, quin detur de facto aliquod genus in aliqua vna specie: quis enim scit quin possit dari aliquis equus distinctus speciei ab equis de facto existentibus, & cōueniens cum illis in ratione equi, vt sic? quæ ratio de facto dicitur species infima, quia nō scimus an sit cōtrahibilis per aliquas differentias específicas; non esset tamē species infima si esset sic contrahibilis. Sed quidquid inquā sit de hoc, quod nunquam probabunt aduersarij;

Respondetur primò, concedendo totum; sed nihil inde concluditur contra conclusionem, quia aliud est, quod genus exigit plures species, aliud quod non possit saluari ratio ipsius, quamuis non darentur illæ plures species actu. Sicut aliud est, quod materia prima exigit formam substantialem, & aqua frigus, & graue esse deorsum; aliud quod non saluaretur ratio materiæ, si poneretur absque vlla forma, & ratio aquæ, si poneretur absque frigore, & ratio grauis si poneretur sursum absque vbi deorsum. Itaque quamuis exigit genus plures species, tamen non sequitur quin saluaretur ratio eius, quamuis non darentur illæ plures species.

47. *Respondetur secundo* negando consequentiam, quia licet de facto dentur plures species cuiuslibet generis,

non tamen sequitur quod hoc fiat ex exigentia generis, sed ex eo, quod conducatur ad decorem & vtilitatem vniuersi secundum dispositionem & prouidentiam Dei statutam de facto. Sicut non sequitur ex eo, quod sint de facto plures homines & plures lapides, quod hoc oriatur ex exigentia naturæ humanæ aut lapideæ, etiam secundum aduersarios, sed potius ex eo, quod Deus voluerit producere plures tales.

Confirmatur: genus non exigit species de facto existentes magis quam alias possibiles, præsertim æque perfectas aut perfectiores: sed has non exigit ita, quia absque illis possit saluari; aut ita, vt sit in statu violento absque illis, vt apparet euident: ergo neque exigit species illas omnes, quæ sunt de facto, aut plures ex illis, ita vt absque illis esset in statu violento, aut vt non saluaretur ratio ipsius absque illis.

48. *Ad primam confirmationem*, quidquid sit de antecedenti prima parte: *Respondeo* negando consequentiam; sicut enim saluatur potentialitas materiæ primæ ad illas formas substantiales possibiles & existentes, quando est sub vna forma solasita saluatur potentialitas generis ad omnes differentias possibiles, quando reperitur actu existens cum vna sola differentia.

Ad secundam confirmationem respondeo distinguendo consequens: non est adæquate perfectum perfectione omni, per quam est perfectibile, concedo consequentiam, nec debet esse sic perfectum, vt saluetur ipsius conceptus proprius: non est adæquate perfectum omni perfectione quam debet habere vt existat, & habeat rationem formalem perfectissimam generis, nego consequentiam.

Quod si velint Complutenses, genus non dari à parte rei in vna specie cum omni illa perfectione sibi extrinseca, quam haberet sub pluribus speciebus, vt videntur solummodo velle, quantum licet conicere ex doctrina, quam dant in solutione argumentorum, concedendum est, quod intendunt; nec vllus in eo sensu id vnquam negauit: sed valde improprie loquuntur, & reducunt difficultatem ad quæstionem de nomine.

49. *Obiicies tertio ex Ioanne a sancto Thoma*; Genus diuiditur per oppositas differentias & contrarias: sed si vnum contrariorum existit in rerum natura, alterum etiam debet sic existere: ergo genus nequit existere in vna specie sola. Probat minorem, quia contraria sunt circa idem subiectum: ergo subiectum vnius ex contrariis debet habere potentiam ad alterum contrarium; alias contraria non essent circa idem subiectum, nec expellerent se formaliter: ergo si vnum contrarium sit in rerum natura, alterum debet esse possibile.

Respondetur negando minorem & concedendo totam probationem eius, sed ex illa non sequitur illa minor: nam aliud est, quod si vnum contrarium sit in rerum natura, alterum contrarium sit possibile, & hoc tantum probatur illa probatione: aliud vero quod si vnum contrarium sit in rerum natura, alterum contrarium debeat esse in rerum natura existens: hoc autem nos negamus, & probari deberet ab aduersario. Sed nequaquam probari potest, tum quia euident est, quod caler posset esse in rerum natura existens, quamuis non existeret frigus; & quod de facto sæpe habeantur volitiones in rerum natura sine existentia nolitionum oppositarum ipsi; tum etiam, quia sequeretur quod omnes differentie possibiles, animalis verbi gratia de facto existerent; quia omnes illæ differentie sunt contrarie rationalitati de facto existenti: hoc autem est absurdissimum, etiam secundum prædictum authorem qui ad existentiam generis, & saluandam rationem eius non requirit nisi duas species, quamuis plures essent possibiles.

CONCLUSIO III.

50. *Ad saluandam rationem generis metaphysici*, quatenus genus metaphysicum est illud, quod est aptum naturæ inesse pluribus, requiritur possibilitas plurium specierum, quæ etiam possibilitas requiritur ad saluandam rationem generis logici. Hæc est absque controuersia, & patet, quia non posset verè inesse multis speciebus, nec

Genus
non exi-
git plu-
res spe-
cies exi-
stere.

Genus
requirit
plures
species
possibi-
les.

nec esse prædicabilis vere de illis, absque possibilitate plurium specierum: ergo non posset habere rationem generis metaphysici aut logici.

Dices; quamvis repugnarent omnes species animalis præter humanam, ratio animalis reperiretur perfectissime in homine: sed ratio animalis est ratio generica: ergo saluaretur ratio generica absque possibilitate plurium specierum.

Respondeo distinguendo minorem: ratio animalis est de facto ratio generica ex suppositione possibilitatis plurium specierum, concedo; est ratio generica ex suppositione quod esset impossibilis illa pluralitas, nego minorem & consequentiam.

Aduertendum autem, quod si vera esset sententia Thomistarum dicentium rationem specificam, etiam ut vniuersalem, posse reperiri absque possibilitate plurium indiuiduorum, eodem modo rationem genericam posse conservari absque possibilitate plurium specierum: quia enim ratione posset dici quod natura specifica posset inesse & prædicari de multis, non obstante impossibilitate indiuiduorum, posset etiam natura generica inesse aptitudinaliter, & prædicari de multis speciebus, non obstante impossibilitate plurium specierum, nec disparitas est assignabilis.

CONCLUSIO IV.

50. Ad cognoscendam aliquam naturam esse genericam metaphysicè aut logicè, debent cognosci plures species esse possibiles, quibus inexistat; non tamen est necesse, ut vel actu existat vlla species eius, vel cognoscatur existere. Hæc est extra controuersiam, & patet prima pars, quia non potest cognosci animal verbi gratia, esse vniuersale aut logicè, aut metaphysicè, nisi quatenus cognoscitur, ut habens aptitudinem inexistendi pluribus speciebus, aut ut habens prædicabilitatem de illis: sed certum est non posse talem aptitudinem aut prædicabilitatem cognosci absque cognitione terminorum, quos respicit: sed respicit illa aptitudo & prædicabilitas plures species possibiles: ergo debent cognosci tales species possibiles; ut cognoscatur illa aptitudo & prædicabilitas.

Probatur secunda pars; quia eo ipso quo haberet quis conceptum animalis, & conceptum hominis & bruti, quamvis nullum animal existeret, cognosceret naturam animalis esse aptam inexistere homini & bruto, & posset de illis prædicari: sed hoc sufficeret ad hoc, ut cognosceret illam naturam esse genericam: ergo ut cognoscat naturam aliquam esse genericam, non est necesse ut existat vlla species eius, aut ut cognoscatur existere.

CONCLUSIO V.

52. Requiritur cognitio plurium specierum, ut natura fiat vniuersalis logicè, intelligendo per naturam sic vniuersalem, naturam proxime prædicabilem de multis, si vero intelligeretur per naturam logicè vniuersalem naturam abstractam à singularibus, & ex se prædicabilis de multis speciebus, quamvis non proxime, non requireretur ad naturam logicè vniuersalem faciendam cognitio plurium specierum, aut vllius speciei. Hæc non potest esse in controuersia, & patet prima pars, quia nisi consideretur, ut inexistens pluribus speciebus, non potest esse proxime prædicabilis de illis.

Probatur secunda pars, quia eo ipso quo consideraretur natura animalis, non considerata vlla eius specie, illa esset ex se prædicabilis de multis, licet non proxime, propter defectum considerationis eius in multis; & esset abstracta à speciebus, hoc est considerata absque consideratione specierum: ergo esset vniuersalis logicè in sensu conclusionis.

QUÆSTIO VI.

Vnde desumitur ratio generica, & differentia rerum quæ constant genere & differentia.

*53. Q*uia satis vulgare axioma est, præsertim inter Thomistas, quod ratio generica desumatur à materia, & differentia à forma in rebus constantibus materia & forma; placuit proponere hanc quæstionem: ut intelligatur quo sensu id possit esse verum.

Prima sententia est, in rebus corporeis genus desumi à materia prima, & differentiam à forma substantiali. Hanc tenent Thomistæ, sed non tamen eodem modo explicant, quomodo id sit verum; conuenientior autem explicatio, est, quam adducunt *Complutenses*, & *Iuanes à Sancto Thoma* hic, quod id sit verum non de ipsa materia prima sola secundum se considerata, sed de ea ut afficitur & informatur forma substantiali; quatenus est principium minus perfectæ operationis aut effectus: verbi gratia materia prima affecta anima rationali habet & posse sentire, & posse discurre, & ex his duobus effectibus perfectior est discursus quam sensatio; unde si consideretur materia prima, ut affecta anima, quatenus est principium sensationis, ab ea ut sic, desumitur ratio generis, nimirum animalitas; si vero consideretur ut affecta anima, quatenus est principium discurrendi, ab ea ut sic desumitur ratio differentie, nimirum rationalitas. Concedunt autem hi authores rationes istas desumi proxime à tota entitate rei, sed dicunt remote eas desumi ex materia & forma modo explicato.

Communior sententia est, quam tenet *Doctor*, 1. dist. 3. & dist. 8. qu. 3. cum suis & recentioribus, genus non sumi à materia, nec differentiam à forma proprie loquendo.

54. Pro resolutione aduertendum est desumi genus & differentiam ab aliqua re, non esse aliud quam propterea rem habere tale prædicatum genericum, quia constat tali re, aut quia est talis res, aut propterea colligi quod habeat tale prædicatum genericum aut differentiale, quia scitur habere talem entitatem physicam, aut consistere tali entitate physica; unde si propterea homo habeat animalitatem, quia habet materiam aut corpus; aut si propterea colligitur habere animalitatem determinabilem per rationalitatem, quia scitur consistere materia aut corpore, sequitur manifeste quod genus hominis desumatur à materia aut corpore eius. Si vero non propterea habeat animalitatem, nec cognoscitur habere ipsam, genus non desumitur à materia. Loquor autem semper de genere, ut est quid contrahibile & determinabile per differentiam; & de differentia, ut est quid determinatiuum generis.

CONCLUSIO I.

55. Genus non desumitur, nec proxime, nec remote à materia prima sola. Hæc est *Doctoris* supra cum suis & recentioribus communiter, ac melioribus Thomistis: & probatur euidenter non solum quia reperitur ratio generis in pluribus rebus, quæ non constant materia, ut in Angelis, ac accidentibus quibuscumque; sed etiam quia si in ipsis rebus corporeis genus desumeretur à sola materia, omnes res corporeæ conuenirent in iisdem rationibus genericis: sed hoc est absurdum, cum certum sit lapidem non habere animalitatem nec vitam, quæ sunt rationes genericæ repertæ in solis viuentibus: ergo non desumitur gradus genericus, nec vniuersaliter, nec etiam in rebus corporeis à sola materia prima. Probat sequela maioris pro vltima parte, de qua sola posset dubitari, quia si animalitas verbi gratia desumeretur in homine aut animali quocumque à materia sola, aut proxime aut remote, tum verum esset quod propterea solummodo & præcise haberet animal quodcumque animalitatem, quia haberet materiam, aut quod propterea solummodo colligeretur habere animalitatem, quia cognosceretur habere materiam; sed si hoc esset verum, quodcumque corporeum constans materia deberet habere animalitatem, quia si materia sola esset causa cur vñ corporeum haberet animalitatem, aut cognosceretur eam habere, deberet colligi quod omne constans materia haberet animalitatem; & idem esset de cæteris rationibus genericis: ergo si in corporeis desumeretur genus à sola materia siue proxime siue remote, omnia corporea includentia materiam deberent conuenire in omnibus rationibus genericis.

56. Confirmatur, quia si materia sola aut proxime aut remote esset sola causa, cur homo haberet animalitatem, deberet

Secunda sententia.

Quid est, genus ac differentiam desumi ab aliqua re.

Genus non desumitur à materia prima sola.

debet in ceteris etiam rebus, in quibus includeretur, esse talis causa; nec enim potius deberet eam causare in homine quam in lapide, nisi quia aliquid aliud in homine concurreret, quod non reperiretur in lapide nec secundum aliquid simile: & hoc ipsum est signum efficax colligendi quod materia sola non causet etiam arguitue animalitatem.

Dices: esse susceptivum quantitatis potest assignari tanquam genus corporum sublunarium, in quo inter se conveniunt & distinguuntur à spiritualibus substantiis; sed hoc competit ipsis ratione solius materiae, maxime in sententia satis communi, quod quantitas subiectetur in sola materia prima, ergo genus potest desumi à sola materia.

Respondeo breviter, quidquid sit de maiori & minori, distinguendo consequens; aliquod genus, transeat; omne genus, nego: conclusio autem intendit quod omnes rationes genericæ etiam rerum corporearum non desumantur à sola materia prima, quidquid sit de aliqua ratione generica particulari.

*Probat*ur secundo conclusio, quia est evidens quod anima concurrat ad sensationem, & quod sensitiuitas principaliter competat homini ratione animæ quam ratione materiae primæ: ergo gradus genericus animalitatis non desumitur vlllo modo à sola materia prima.

CONCLUSIO II.

57. *Genus non ita desumitur etiam partialiter à materia prima, etiam in rebus constantibus materia, quin posset aliquis cognoscere plures genericas rationes rerum corporearum, etiam ut tales, absque eo quod cognosceret illas res constare materia.* Hæc est conformis Doctori, & probatur evidenter, quia quamvis non sciremus hominem constare materia vlla ratione, potuissimus cognoscere ex operationibus ipsius quod esset quid sensitiuum & discursivum, & potuissimus cognoscere, quod conveniret cum aliis animalibus in sensitiuitate, & disconveniret ab ipsis in rationalitate; & ulterius potuissimus cognoscere quod sensitiuitas esset prædicatum ipsi commune cum aliis, & rationalitas prædicatum proprium, quo primo distingueretur ab illis aliis non minus, quam de facto cognoscimus: ergo potuissimus cognoscere quod sensitiuitas illa communis esset ratio generica, vel constitueret talem rationem, & quod rationalitas esset differentia hominis ab aliis, quibus non conveniret; & consequenter ratio generica non ita desumitur à materia, nec differentia à forma, quin possit aliquis cognoscere, aliquas rationes genericas, & aliquas differentias rerum, ut tales, absque cognitione vlla materia primæ.

CONCLUSIO III.

58. *Genus & differentia substantiarum materialium, per se inclusa & identificata ipsismet, desumuntur à materia & forma physica, & non à materia sola, nec à forma sola.* Hæc est Doctoris supra cum suis & recentioribus, nec in re dissentiunt Cöplutenenses aut Ioannes à Sancto Thoma. *Probat*ur, quia materia & forma causant illas substantias, ita ut non essent tales substantiæ absque materia, & forma: ergo materia & forma sunt realiter causæ cur sint tales substantiæ, & consequenter sunt causæ cur sint in rerum natura prædicata essentialia istarum rerum identificata ipsis realiter: ergo genus & differentia, quæ sunt talia prædicata, desumuntur à materia & forma, & non à materia sola, nec à forma sola.

Dices: esse susceptivum quantitatis est prædicatum intrinsecum substantiæ constantis materia, & est vel differentia eius, vel genus; sed competit ipsi ratione solius materiae: ergo genus vel differentia sumitur à sola materia.

Respondeo negando minorem: sicut enim illæ substantiæ non haberent esse à sola materia, ita neque haberent etiam vlla prædicata sibi essentialia à sola materia.

Dices: eo ipso quo intelligerentur habere materiam, intelligerentur habere istam susceptivitatē: ergo materia sola est, à qua habent illam.

Respondeo, non posse intelligi quod habeant materiam in se inclusam, quin intelligantur etiam habere formam, & consequenter sola materia non est sufficiens ratio, cur intelligantur habere illam susceptivitatē.

CONCLUSIO IV.

59. *Univerſaliter loquendo genus cuiuscumque rei potest desumi ab operatione vel effectu magis communi, & differentia à minus communi operatione vel effectu.* Hæc in re debet esse extra controuersiam, & patet, quia possum colligere ex sensatione hominis, quæ est operatio ipsi communis cum bruto, quod habeat principium formale istius operationis, & quod in eo conveniat cum bruto; & ex eo quod videam hominem habere discursum, quæ est operatio minus communis quam sensatio, possum colligere quod habeat principium talis operationis, quod non competit bruto: ergo possum colligere quod illud principium commune sit genus hominis & bruti, & quod illud principium particulare homini sit differentia hominis & bruti. Similiter ex eo quod videam, quamcumque formam substantialem posse actuare materiam; possum colligere, quod ratio actuandi materiam sit communis ac generica respectu omnis formæ substantialis; & ex eo quod videam hanc formam particularem ita actuare materiam, ut cum ipsa faciat aliquod totum potens producere effectus, quibus similes nequit facere aliud totum constitutum per aliam formam; possum colligere quod illa forma particularis sit distincta rationis ab alia illa forma, & consequenter habere differentiam qua ab ipsa differat. Et hoc modo possum discurre de omnibus rebus siue substantialibus, siue accidentalibus, siue spiritualibus, siue materialibus completis, siue incompletis: ergo vera est conclusio.

60. *Quod si quæras, cur ergo communiter dicatur genus desumi à materia, & differentia à forma? Respondeo* ideo posse id dici, quia genus, quandoquidem habeat rationem perfectibilis, habet proportionem & similitudinem aliquam cum materia, quæ est perfectibilis per formam; & similiter quia differentia habet proportionem aliquam cum forma, quandoquidem utraque habeat rationem perfectiui. Posset etiam ille modus loquendi habere hunc sensum quod genus colligatur inesse rei ex eo, quod res possit concipi per modum materiae, hoc est perfectibilis, quia scilicet potest concipi ut principium operationis, aut effectus communis, & ut principium operationis, aut effectus particularis: & ut concipitur primo modo, potest dici esse in potentia ad seipsum ut conceptum secundo modo. Vnde quandoquidem cognoscatur habere rationem genericam ex eo quod concipiatur primo modo, potest dici quod ratio generica desumatur à materia, hoc est à re concepta per modum perfectibilis: & quia differentia colligitur inesse rei ex eo quod concipiatur secundo modo, propterea potest dici quod differentia sumatur à forma, hoc est à re concepta cum maiori perfectione quam concipiebatur inesse ipsi per primum conceptum.

Variis modis posset explicari illud dictum, sed res ipsa constat ex conclusionibus, nec ad rationem generis cognoscendam requiritur maior explicatio istius dicti, quam iam præmissa.

QVÆSTIO V.

Quomodo genus respicit sua inferiora.

61. *Vo sunt inferiora generis, de quibus quæritur, nimirum species, quæ sub ipso immediate continentur, & ad quas contrahitur per differentias constitutivas illarum specierum; & indiuidua contenta sub illis speciebus.*

CONCLUSIO I.

Genus ita respicit species & indiuidua, ut de ipsis vere predicari possit in quid. Hæc est certa apud omnes, & patet, quia non solum possumus dicere quod homo sit animal, sed etiam quod Petrus sit animal, & sic dicendo bene responderemus quærenti, quid sit homo, aut quid sit Petrus.

Confirmatur, quia vere genus reperitur in specie & etiā in indiuiduo, ergo vere potest predicari de utrisque.

Confirmatur

Possum
cognosci
rationes
genericas
rerum
corporearum
absque
cognitione
materiae.

Genus &
differentia
substantiarum
materialium
desumuntur
à materia
& forma.

Genus
desumitur
ab operatione
magis
communi
& differentia
à minus
communi.

Quo
se
su genus
desumitur
à materia
& differentia
à forma.

Genus
potest
predicari
de speciebus
& indiuiduis
in
quid.

Confirmatur secundo, quia sine dubio potest prædicari de specie: ergo & de indiuiduo, propter regulam illam communem, quod quando aliquid prædicatur de alio, etiam quiddam prædicatur de illo potest de illo alio prædicari; id quod de prædicatis primæ intentionis est certum, quiddam sit de prædicatis secundæ intentionis.

CONCLUSIO II.

Eadem aptitudine respicit genus speciei & indiuidua. 62. *Quamuis genus immediatius respiciat speciem quam indiuidua; eadem tamen aptitudine, qua respicit speciem, respicit indiuidua, nec sunt multiplicanda plures aptitudines in ipsa natura a parte rei, etiam formaliter distincta, quarum una respiciat speciem, & alia indiuidua.* Hæc est communior, & patet, quia posita illa sola aptitudine, quam habet genus ad inexistendum speciebus, & seclusa quacunque alia, necessarium inexistere indiuiduis per hoc, quod ipsæ species inexistere indiuiduis; implicat enim quod genus sit in speciebus, & hæc in indiuiduis, quin genus sit in indiuiduis: ergo non est ponenda alia aptitudo in genere ad inexistendum indiuiduis præter illam aptitudinem, quam habet ad inexistendum speciebus.

Dices: potest cognosci quod sit aptum inexistere in indiuiduis sine eo quod cognoscatur posse inexistere speciebus: ergo distincta est aptitudo qua respicit indiuidua, ab illa qua respicit speciem, scilicet formaliter: probatur consequentia, quia si esset eadem aptitudo formaliter, non posset intelligi genus aptum inexistere indiuiduis, quin intelligeretur inexistere speciebus.

Respondeo negando consequentiam cum probatione, quia bene possum cognoscere quod qualitas sit in substantia, ex eo quod videam illam comitari substantiam, & non posse naturaliter existere absque substantia, quamuis non habeat esse in substantia per unionem immediatam; & quamuis nesciam an sit ibi per talem unionem, an vero per unionem mediatam, quatenus scilicet ideo est in substantia, quia est in quantitate, & quia quantitas est in substantia: ergo similiter possum cognoscere quod animalitas sit in Petro & Paulo, quamuis non sciam an sit ibi per aptitudinem immediatam, an vero per mediatam, & consequenter non bene potest colligi quod animalitas dicat aptitudinem aliquam immediatam terminatam ad indiuidua, ex eo quod posset cognosci inexistere ipsis, non cognito an inexistat speciebus.

CONCLUSIO III.

Potest genus ut tale referri ad species, quin referatur ad indiuidua, non contra. 63. *Non potest genus ut tale referri per intellectum ad indiuidua quin consideretur inesse speciebus; bene tamen potest referri ut tale ad species, quin referatur ad indiuidua; & consequenter si sequatur ad comparationem intellectus in natura comparata aliqui respectui rationis terminatus ad illa, ad quæ comparatur natura, non eodem semper respectu rationis referatur natura generica ad indiuidua, quo referatur ad speciem, licet eodem respectu referatur ad speciem, quo referatur ad indiuidua.* Hæc quoad primam partem est extra controuersiam, & patet, quia non potest referri ad indiuidua ut genus, nisi referatur ad illa per modum partis essentialis contrahibilis: sed non potest referri ut pars contrahibilis, nisi intelligatur esse determinabilis per plures differentias essentielles, & non potest considerari, ut sic contrahibilis, quin intelligatur inexistere speciebus constitutis per ipsum & illas differentias: ergo non potest referri ad indiuidua ut genus, quin referatur ad species. Dico autem ut genus, hoc est, ita ut cognoscatur habere rationem generis respectu eorum, quia potest sine dubio illa ratio, quæ est generica, verbi gratia ratio animalis, referri ad indiuidua, quin referatur ad species: non tamen ut ratio generica, seu ita ut cognoscatur esse ratio generica: nam potest intellectus considerare aliqua duo indiuidua conuenire in animali, non considerando in illis ullam differentiam essentialem contractuam animalis; & in tali casu posset intellectus referre animal ad illa duo indiuidua, & prædicare illa de ipsis, non referendo illud ad speciem, nec prædicando illud de speciebus. At sic referendo & comparando

animal ad indiuidua non sciret referens an esset generica, vel specifica, imo referret ipsum per modum speciei ad illa, quandoquidem referret ipsum per modum totius essentiae ipsorum, si nullum aliud prædicatum intrinsecum essentiale consideraret in ipsis, ut contingeret quando consideraret illa præcisè, ut conuenientia in sola animalitate.

64. *Quod si consideraret duo indiuidua specifica, verbi gratia duos homines non solum, ut conuenientes in animalitate, sed etiam in rationalitate, in tali casu non prædicaret animal de ipsis, nec per modum speciei, nec per modum generis; non quidem per modum speciei, quandoquidem non consideraret ipsum in illis tantum totam essentiam; non etiam per modum generis, quia non consideraret ipsum per modum superioris aut contrahibilis: quod probatur: quia ut consideraret ipsum per modum superioris ac determinabilis, seu contrahibilis, deberet considerare ipsum per modum magis latè patentis, aut non conuertibilis cum rationalitate, quæ sola esset determinatiua ipsius: sed in casu proposito non consideraret ipsum ut sic, quandoquidem non consideraret ipsum, ut determinabile per aliquam aliam differentiam, præter rationalitatem; ut posset autem considerare ipsum tanquam non conuertibile, aut magis latè patens, deberet considerare ipsum, ut potens existere absque rationalitate cum alia differentia, ut est euidens: ergo non prædicaret ipsum per modum superioris aut contrahibilis, aut consequenter generis.*

65. *Est si queratur, quomodo tum prædicaret intellectus animal de illis duobus hominibus: Respondeo, quod nullo modo ex illis quinque modis, quibus quinque prædicabilia dicuntur esse prædicabilia.*

Dices: ergo prædicabile, ut sic, non est adæquatè diuisum in illa quinque prædicabilia.

Respondeo concedendo id, formaliter loquendo, propter hanc ipsam instantiam: realiter tamen adæquatè diuiditur omne prædicabile in illa quinque, quatenus nullum est prædicabile de pluribus, quod realiter non possit prædicari de illis pluribus aliquo ex illis quinque modis, quamuis aliquid possit prædicari secundum aliquam considerationem, secundum quam non competet ipsi prædicari vlllo ex illis modis: & in hoc sensu intelligendum est quod prædicta diuisio sit adæquata.

66. *Secunda pars conclusionis est conformis illis authoribus, qui nobiscum supra tenuerunt, quod genus non requirit per se, & ex ratione sua formali plures species communicabiles: eam etiam tenet expressè Auerst, quamuis non conueniat nobiscum in illa doctrina, sed sanè satis inconsequenter ut iam patebit.*

Probat hanc partem, quia eo ipso quo concipiat quis hominem, & brutum, non concipiendo vllum indiuiduum ipsorum, videt animal includi in illis, & esse prædicabile de ipsis in quid incomplete: ergo potest ut sic ipsum ad illa referre sine eo, quod referat ipsum actu ad indiuidua, de quibus non cogitat; & ut sic comparatur tanquam genus ad illa ex suppositione quod ad rationem formalem generis sit impertinens quod species, de quibus prædicatur, sint communicabiles; cuius suppositionis veritatem ostendimus supra numero 31.

Quod si requireretur ad genus formaliter habere sub se plures species communicabiles, profecto non posset animal, ut genus, referri ad hominem & brutum, quin referretur ad indiuidua hominis, quia non potest homo considerari ut communicabilis, nisi indiuiduis: (ut modo suppono cum communi sententia tenente, quod homo sit species infima animalis) nec potest considerari ut communicabilis illis, quin consideretur in ipsis, & referatur ad ipsa cum animalitate, quæ in ipso consideratur: ergo non potest genus ut sic referri ad speciem saltem infimam, quin referatur ad indiuidua eius.

67. *Dixi autem ad speciem saltem infimam, quia genus supremum, verbi gratia substantia posset considerari ut genus respectu substantiæ materialis & immaterialis, etiam considerando illas ut communicabiles, non consideratis indiuiduis, quia substantia materialis potest considerari*

Animal ut prædicabile de duobus hominibus præcisè non habet rationem generis, nec speciei.

Datur aliquid prædicabile de multis quod formaliter loquendo non est vllum ex quinque prædicabilibus.

vt communicabilis substantiæ viuenti & non viuenti, non consideratis vllis indiuiduis, & consequenter posset referri substantia vt sic, ad species aliquas suas, absque eo quod referretur ad indiuidua: iuxta quod posset limitari doctrina *Auersæ*, dicendo quod genus posset referri vt genus ad aliquas species, nimirum ad subalternas, sine eo quod referatur ad indiuidua, licet non possit referri ad infimas, quin referatur ad indiuidua, tenendo quod ad rationem genericam formaliter requiratur ordo ad species vt communicabiles.

Ex his patet reliqua pars conclusionis: nam si potest generica natura referri per intellectum ad species, sine eo quod referatur ad indiuidua, & si sequatur aliquis respectus in natura per talem considerationem intellectus, certum est quod potest dari respectus rationis in natura generica ad species sine respectu rationis terminato ad indiuidua, & consequenter quod non eodem respectu rationis respicit semper natura indiuidua, quo respicit species. Et similiter, si non potest comparari vt genus per intellectum ad indiuidua, quin comparetur ad species, & si sequatur ad comparisonem intellectus respectus rationis in natura terminatus ad ea, ad quæ comparatur, non minus certum est quod eodem respectu rationis quo respicit indiuidua, debeat semper respicere etiam species.

QVÆSTIO VI.

An natura generica possit dari à parte rei absque differentia vlla positua præter indiuidualem.

68 **S**ensus questionis est, an possit dari à parte rei aliquod indiuiduum naturæ genericæ, verbi gratia animalis, quod nullum haberet prædicatum posituum essentiale præter prædicata animalis, in quibus conueniret cum aliis speciebus animalium.

CONCLUSIO.

Non potest dari natura generica absque aliqua differentia.

Conclusio est negatiua cum communiori sententia. *Probat*ur, quia quodcumque indiuiduum animalis, quod dari potest à parte, vel debet esse realiter à parte eiusdem rationis cum animali rationali, vel debet esse diuersæ rationis; si sit eiusdem rationis, ergo habebit rationalitatem non minus quam homo, & sic habebit illud indiuiduum aliquam differentiam contractiuam animalis præter numericam: si sit diuersæ rationis essentialiter, ergo habebit aliquod prædicatum essentiale, quod non reperitur in homine, & sic etiam habebit aliquam differentiam distinctam præter animalitatem.

Confirmatur, quia vel illud indiuiduum habebit aliquas operationes, aut effectus, quos non potest habere homo, vel non habebit; si non habebit, ergo non erit distinctæ rationis ab homine; si habebit, ergo habebit principium posituum istarum operationum: sed illud principium non erit animal formaliter loquendo, quia alias homo, cum sit animal, posset habere illas operationes: ergo erit aliquod aliud formaliter distinctum; & consequenter illud indiuiduum non constabit solo animali & singularitate.

69 *Dices*: illud animal erit diuersæ rationis ab homine, non per aliquod prædicatum posituum ipsi competens, sed per negationem rationalitatis, quæ est in homine: sicut enim paries albus, vt albus, est diuersæ rationis à pariete non albo, qui non haberet vllam formam posituam, qua distinguereetur à pariete albo, sed solam negationem albedinis, quæ est in pariete albo: ita animal, quod non haberet rationalitatem, distinguereetur ab animali rationali non per aliquod prædicatum posituum, sed per negationem rationalitatis.

Iuxta quam doctrinam posset etiam dici ad confirmationem quod animal aliquod posset dari, quod non haberet diuersas operationes, aut effectus ab iis, quos posset homo habere; sed quod esset tamen distinctæ rationis ab homine, propterea quod non posset habere operationes omnes quas posset homo, verbi gratia discursivas.

70 *Contra* has responsiones: quia omnis negatio necessario competens rei debet habere aliquod fundamentum posituum, ad quod sequitur, & ratione cuius com-

petat illi: sed illud animal, quod non haberet aliquod prædicatum posituum præter rationem genericam animalis, & differentiam indiuidualem, non haberet aliquod fundamentum posituum, nec aliquod principium, ratione cuius competeret illi talis negatio: ergo non competeret illi. Probat minor, quia non haberet pro fundamento, aut principio formali talis negationis ipsam hæcceitatem; huius enim munus est solummodo facere rem indiuiduam, & distinctam numero ab aliis rebus: nec etiam rationem genericam animalis, quia, si hæc esset principium & fundamentum, ad quod sequeretur talis negatio, quodlibet animal, & consequenter homo, haberet talem negationem, quod est absurdum.

Confirmatur hoc: quia vel illa ratio animalis, quæ esset in illo indiuiduo, esset distinctæ rationis posituæ ab animali vt sic, vel non esset; si esset, ergo illud indiuiduum haberet aliquam differentiam posituam essentialiter contractiuam animalis vt sic. Si non esset, ergo quemadmodum animal vt sic non potest esse principium talis negationis, nec illud animal, vt animal potest ipsam principiare.

71 *Instabis* contra hunc discursum: animal, quod est in homine, licet sit eiusdem rationis formaliter cum animali quod est in bruto, tamen fundat identitatem realem cum rationalitate, & negationem talis identitatis cum brutalitate, qualem identitatem & negationem non fundat animal vt sic, nec animal quod est in bruto; ergo animal quod esset in illo indiuiduo, posset fundare negationem rationalitatis, quamuis eam non fundaret animal vt sic, nec animal quod est in homine; & quamuis illud animal esset eiusdem rationis cum animali vt sic, & animali quod est in homine.

Contra: quia eo ipso quo fundaret animal, quod est in homine, identitatem, aut negationem, quam non fundaret animal, quod est in bruto, aut animal vt sic, sequitur quod est diuersæ rationis, sicut iam diximus in casu præfati; vnde negandum est quod animal quod est in homine formaliter consideratum, fundet illam identitatem & negationem.

Et si quæras, vnde habet animal coniungi cum rationalitate: *Respondeo* hoc non competere ipsi ratione animalitatis formaliter, quia alias omne animal esset sic coniunctum; sed competit ipsi ex eo quod reperitur in eadem re cum rationalitate.

72 *Et si quæras rursum*, vnde habeat esse in eadem re: *Respondeo* quod non ab animalitate formaliter, propter rationem iam dictam, sed hoc habet à seipso realiter considerato.

Dices: ergo similiter posset discuti in proposito, & asseri quod animal quod esset in tali indiuiduo, haberet negationem rationalitatis, non quidem ratione animalitatis formaliter consideratæ, sed à seipso realiter considerato.

Contra, quia quando aliquid habet aliquam negationem ratione sui realiter, & non formaliter considerati, tum ratio formalis ipsius coniungitur cum aliquo posituo, cum quo debet reperiri talis negatio: & sic, quia animal, quod est in homine, habet negationem brutalitatis non ratione sui formaliter, sed realiter considerati, bene sequitur, quod reperitur coniunctum cum rationalitate, quæ necessarii exigit talem negationem: ergo, si animal illud ratione sui realiter considerati habet negationem rationalitatis, sequitur quod coniungatur illud animal cum aliquo posituo, cum quo coniungi debet talis negatio. Hoc autem sufficit nostro intento, quia illud posituum erit differentia contractiuam animalis vt sic, sicut rationalitas est differentia positua animalis vt sic, contrahens ipsum ad esse hominis.

Confirmatur hoc & tota conclusio, quia si posset negatio vnius differentie posituæ sequi ad rationem genericam indiuiduatam, siue formaliter siue realiter consideratam, posset dici quod animal vt sic non contraheretur ad brutum & hominem per differentias posituas, contra communem sententiam.

DISPV

A quo habet animal esse identificatum rationalitati.